

En xarxa. El Canòdrom des del territori

Oriol Gual, director de l'espai La Capella, Barcelona

David Santaaulària, director de l'espai Zero 1, Olot

Glòria Picazo, directora del Centre d'Art La Panera, Lleida.

Rosa Pera, directora de Bòlit, Centre d'Art Contemporani, Girona

Anna Capella, directora del Museu Empordà, Figueres

Jordi Abelló, coordinador dels espais d'art de l'Ajuntament de Tarragona

Víctor Sunyol, president d'H. Associació per a les Arts Contemporànies, Vic

Clara Garí, directora de la Nau Còclea, Camallera

Modera: **Oriol Picas**, subdirector general d'Equipaments del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

Oriol Picas: Bon dia. Comencem aquesta taula rodona. Sóc l'Oriol Picas, subdirector general d'Equipaments Culturals del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. A la meva dreta hi ha l'Oriol Gual, Historiador de l'Art i actual responsable de l'espai La Capella de l'Ajuntament de Barcelona; en David Santaaulària, Historiador de l'Art i responsable de l'àrea de creació contemporània de l'Ajuntament d'Olot; Glòria Picazo és també llicenciada en Història de l'Art i en aquests moments està portant la direcció del Centre d'Art La Panera. Rosa Pera, és crítica, comissària i actualment responsable del Centre d'Art Bòlit; l'Anna Capella, Historiadora de l'Art i responsable del Museu d'Art de l'Empordà; en Jordi Abelló és artista, gestor cultural i actualment responsable tècnic en arts visuals de l'Ajuntament de Tarragona; en Víctor Sunyol és poeta, crític, editor i actualment és el president d'H, l'Associació per a les Arts Contemporànies, que gestiona el Centre d'Art ACVic i, finalment, Clara Garí, agitadora cultural i en aquests moments responsable de la Nau Còclea, a Camallera, l'Empordà.

Dit això, abans de començar la taula i l'exposició de cada un dels ponents, em van suggerir que fes una prèvia breu de la feina que està fent el Departament de Cultura amb la Xarxa de Centres d'Art. Aquesta prèvia ens pot orientar i situar-nos en què és aquesta Xarxa, com s'està dibuixant, com hi està participant el Consell Nacional de les Arts i de la Cultura. A partir d'aquí, cada un dels ponents començarà la seva exposició.

Què és la Xarxa en aquests moments? La Xarxa està en procés. Les arts visuals, com altres àmbits de la cultura, com les arts escèniques són aquells àmbits que fins ara han estat poc regulats des dels poders públics. A Catalunya, i això té la seva explicació, l'art i la cultura moltes vegades són el resultat de voluntats, d'iniciatives individuals que van sortint, del dinamisme propi de la base més que no pas d'una feina de planificació cartesiana, com pot passar quan es parla del sistema educatiu, del sistema sanitari, etc.

Això és lògic. Però, de totes maneres, amb una visió més actual, més contemporània, més de responsabilitzar els poders públics en el moment en què hi ha uns drets culturals, és lògic plantejar unes obligacions; si hi ha uns poders culturals, és que els poders públics tenen uns compromisos de prestar i garantir aquests drets culturals. I segurament també ha de passar amb les arts visuals i amb les arts escèniques. Per tant, és lògic que hi hagi un servei bàsic a prestar i que estigui distribuït de manera equitativa en el conjunt d'un territori, en el nostre cas de Catalunya.

Aquesta garantia, aquesta obligació de garantir amb les arts visuals, el plantejament del Departament és que passi sobretot per uns centres d'art que obeeixin el paradigma actual de tot el que és el procés creatiu: la recerca, la creació, la producció, la importància de la mediació (a dintre hi ha la feina d'acostament a la ciutadania més enllà de la difusió o l'exposició convencional), la documentació, etc. Això seria el que definiria un centre d'art actualment (ara estic sent molt esquemàtic). Això sempre s'ha de contrastar a cada centre; a partir d'allà on es troba i singularitzar-ho.

Un altre tret important que han de tenir aquests centres d'art és tenir ben definit un àmbit territorial on actuar. Amb aquesta lògica de planificar o de buscar aquest equilibri, és lògic que hàgim de mirar d'anar dibuixant territoris on poden actuar i des d'on han d'irradiar aquests centres, i que en certa manera cobreixin tot el país.

Això és complicat. Com dèiem, en cultura, els territoris culturals no són els mateixos que els administratius, i per tant aquest encaix s'ha de fer amb delicadesa, no es pot crear un centre a partir de zero. És una dinàmica d'aquelles d'ascendents molt complicades.

Dit això, en aquests moments, aquest treball està en procés. Ja hi ha centres que tenen història, com és el cas de La Panera de Lleida, Can Xalant té una curta història però ja està en ple funcionament, el Bòlit de Girona s'ha creat l'any passat i està arrencant, Tarragona està en projecte, etc.

Això seria la xarxa on es pot sustentar una bona part de l'acció d'aquest servei bàsic. Això, reconeixent i buscant la relació amb altres espais que han sortit en el territori i que tenen dinàmiques molt potents, a reconèixer i que tothom pot identificar, que en uns casos estan

portats per l'Administració local, en altres casos són iniciatives privades o del tercer sector. És important tenir-los en compte en aquest dibuix.

Res més. En aquests moments, això és un treball que està en procés, amb les dificultats econòmiques que bé sabeu. Però es va treballant, es va buscant aquesta regulació, es mira de dibuixar aquesta xarxa i estabilitzar-la. El Canòdrom és un nou centre que ha de pertànyer a aquesta xarxa i això ho estem fent amb el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts. Ràpid, però pensant-ho. El Consell irromp amb nosaltres i és la interlocució amb molta part del sector artístic, però és qui té la funció de desplegar bona part d'aquesta xarxa.

Dit això, que potser us pot orientar d'on està la situació, l'altra cosa a dir és que vam pensar que per començar el debat i per fer un treball que ens pogués ajudar en el plantejament, el títol que tenia aquest debat, més que pensar en quina relació, què ha de fer el Canòdrom en funció de la Xarxa, penso que el primer exercici seria que cada un dels ponents expliqués el centre, però sobretot aquella part que el singularitza i que l'identifica especialment. No tots són iguals, cadascun té uns punts forts, una identitat, que en certa manera ens permet dibuixar a la Xarxa els diferents posicionaments que té cadascú i és un camí que pot inspirar una part de la missió que tindrà el futur Canòdrom.

Res més. Comencem per aquí mateix. Oriol, et dono la paraula.

Oriol Gual: Hola, bon dia a tothom. Quan se'm va plantejar la possibilitat d'estar en aquesta taula per parlar de què significava l'aparició del Canòdrom, d'un nou equipament a Barcelona, ho faig des d'una posició una mica ambivalent atès que, com ja es va parlar ahir en algun moment de la tarda (fins i tot es va fer una mena de referèndum), les previsions de constitució d'aquest consorci contemplan la incorporació de La Capella en el nou equipament.

Jo crec que seria bo fer una reflexió de dos minuts per explicar d'on sorgeix el naixement d'aquest equipament, del Canòdrom, i tots teniu present d'on ve. Això ve d'una decisió que comporta un trencament radical i, des del meu punt de vista, traumàtic amb el que era Santa Mònica i, després d'una important contestació per part del sector, d'alguna manera la Generalitat es veu en la necessitat de respondre a aquesta demanda, i l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, que en aquest cas juga un paper de dir: "Bé, nosaltres tenim un equipament", escurço molt la història, "per les caramboles del Plan Zapatero i tot el que s'ha parlat tenim els diners per restaurar-lo, per tant posem aquest edifici a disposició perquè s'hi pugui fer el centre d'art".

En unes converses que s'han anat mantenint i de les quals jo m'he mantingut absolutament al marge, per raons que tots comprendreu, s'arriba a la conclusió de generar, de signar un

protocol que comporta la creació de tres nous consorcis: el consorci del Museu del Disseny, un altre del Museu de les Ciències Naturals i el consorci per la creació del Centre d'Art de Barcelona.

La trajectòria que portem a La Capella crec que tots la coneixeu. Si voleu un resum ràpid, doncs les activitats de La Capella entorn de l'art emergent tenen uns antecedents molt antics a finals dels anys vuitanta: amb alguns que estem aquí asseguts fèiem el que dèiem els Salons de Tardor, que va ser en el primer ajuntament democràtic la primera acció que, i d'una incipient Federació Sindical d'Artistes Plàstics de Catalunya, es va posar en marxa, un esdeveniment perquè artistes que estaven començant en aquell moment poguessin ensenyar el seu treball.

Això va durar un parell o tres d'edicions. I la persona que en aquell moment dirigia el servei d'exposicions de la Virreina, que era l'Eloïsa Sendra, i tot l'equip que formàvem part d'allò, vam veure que aquell model estava tocant sostre i que crèiem que era molt millor començar una programació regular amb un espai estable. Vam proposar a la direcció d'aquell moment de l'Ajuntament dedicar La Capella a aquestes qüestions. La primera part de la idea, que era acabar amb els Salons de Tardor, els va semblar estupenda. La segona era començar l'activitat a La Capella; com que comportava un augment de pressupost bastant important, aquesta ja no els va semblar tan bé i es va quedar en l'intent.

Ja l'any 1994 o 1995, si no recordo malament, va ser quan vam tornar a començar aquest experiment a partir de quatre o cinc cicles encarregats a comissaris externs que vam tenir molt al començament, quan parlàvem el projecte, de com fer-lo. Ens va ajudar molt a definir-ho la Glòria Picazo. Vam fer uns cicles, comissariats primer per Manel Clot, després pel Fede Montornés, l'Assumpta Basses, la María Luisa Ortínez, una sèrie de gent que va anar aportant les seves propostes al que en aquell moment configurava un paisatge de l'art emergent a Barcelona, que bàsicament estava integrat (segurament em deixo alguna cosa) a la Sala Montcada, l'Espai 13 i nosaltres.

El paisatge va anar canviant a partir del 2000. En el moment que jo vaig deixar la direcció de la Virreina, em vaig encarregar directament de la programació de La Capella, amb la idea que en lloc d'encarregar cicles a un sol comissari per un parell d'anys, repartíssim més joc i que cada projecte estigués comissariat per gent diferent.

Vam iniciar una experiència amb una cosa que en dèiem la Sala Petita, que era una convocatòria pública a partir de la qual els artistes tenien l'opció de presentar els seus projectes i poder-los mostrar sense intermediacions amb la institució. Això va funcionar relativament bé, però generava un problema logístic a la sala, que és de molt difícil lectura, perquè l'exposició quedava enmig del recorregut de l'exposició que hi havia a la sala gran. I finalment això ens va

portar a acabar aquest projecte, que va ser l'embrió del qual va néixer la línia de treball més potent que en aquests moments estem portant: Barcelona Producció.

Barcelona Producció intenta cobrir un dels aspectes que un centre d'art o que el sector de les arts visuals en aquesta ciutat demanen, que és a través d'una convocatòria pública transparent, amb un jurat independent de la institució, seleccionar cinc projectes per produir i exhibir; prèviament en la convocatòria se sap quines són les dotacions econòmiques que hi ha per fer-los, que concretament són 5.000 euros cada projecte per producció, més 3.000 euros d'honoraris per a l'artista, i amb un parell de particularitats. Una, que no és única en el món però que és bastant estranya en el nostre entorn, és que la selecció es produeix a partir d'una primera lectura de tots els dossiers que s'hi presenten i se segueix amb una entrevista amb els artistes pre-seleccionats, on tenen l'opció de defensar el seu projecte i d'enfrontar-se al jurat, que és qui després farà les tasques de tutoria/comissariat d'aquests projectes.

Això aquest any ho ampliem amb una cosa que començarem al setembre, que és una convocatòria una mica més modesta quant a dotació, però que té unes possibilitats per a projectes o bé per a artistes en una fase més incipient de la seva carrera, o bé per a projectes més petits i d'una dimensió més reduïda que s'han d'adaptar prèviament a un espai que comencem a construir demà passat, que és un cub de 3x3x3 que estarà situat a l'entrada de La Capella i que funcionarà de manera paral·lela a la resta de programació que fem.

A banda d'això, tenim un altre programa, que és el Roundabout Encounter Program, que dirigeix el Martí Peran, i que ens ha permès al llarg d'aquest any establir ponts d'intercanvi i de comunicació amb centres d'altres llocs del món, amb el Laboratorio Arte Alameda de Mèxic, el Museu d'Art Contemporani de Reykjavík, tota una sèrie de llocs. Aquest any hem modificat una mica la manera de treballar i aprofitem l'intercanvi que Can Xalant fa habitualment amb Platform Garanti d'Istanbul i l'any vinent estem treballant per fer-ho amb l'intercanvi que Hangar té establert amb El Caire per poder mostrar el resultat d'aquests treballs.

Com que hauria d'acabar, només vull afegir una cosa: el que per a La Capella pot comportar integrar-se en aquest consorci. Aquest matí en Bartomeu ha dit en la seva intervenció que en un moment, quan es va inaugurar aquesta casa, es va arribar a plantejar el tancament de Santa Mònica. De fet, no es va tancar però sí que es va acabar una línia de treball que estàvem portant a la Virreina. Tot un cicle amb els artistes de la generació del conceptual català i també amb artistes internacionals, que estàvem començant a ampliar amb artistes d'una generació més jove i que es va acabar perquè es va dir que això ja ho faria el MACBA.

Això és un perill que pot passar amb la incorporació de La Capella a aquest consorci. Jo sempre sóc partidari de la biodiversitat. La Capella, a uns us interessarà més, a uns altres us

interessarà menys, amb els seus punts forts o amb els seus punts febles, però crec que compleix una funció. Si la integració en el consorci ha de comportar una dilució del programa de La Capella en un sol projecte que tingui dues seus, jo crec que és empobrir les possibilitats que obre el panorama d'un nou centre.

D'altra banda, sí que és cert que la incorporació en un consorci, a nosaltres que dins de l'estructura global de l'ICUB som un programa petit, ens pot comportar un augment de recursos, un augment de capacitat de gestió i un augment de flexibilitat a l'hora de generar els projectes, que els projectes de producció moltes vegades en l'estructura administrativa són complicats de portar endavant. Res més.

O.P.: Molt bé, gràcies. David...

David Santaaulària: Em sap greu, però és probable que el que digui no sigui gaire original. En conseqüència, disculpin totes aquelles persones que porten aquí escoltant moltes sessions. Quan el moderador em va demanar això que ha dit a la presentació, que digués específicament què és el que singularitza un lloc com l'Espai Zero1, em vaig trobar amb un problema similar al que havia tingut fa tres setmanes, quan una jove comissària del País Basc em va demanar el mateix: "Què és el que fa que sigui especial? Què és el que fa que tingui un cert renom? Què ho fa, que hagi aconseguit dur-ho a terme aquí?" Doncs bé, la veritat és que a aquestes alçades encara no sé exactament què és el que el singularitza.

Potser sí que convé dir que hi ha algunes coses que no són del tot habituals. De fet, cosa rara com heu pogut veure darrerament, és un espai que neix primer com a projecte que no pas com a espai expositiu real. Es va redactar un projecte, un projecte que vam tenir temps de consensuar i fins i tot de donar-li voltes i polir-lo amb la mateixa comunitat artística. Al cap d'un temps es va buscar l'espai, i al cap de poc vam començar a buscar les vies de finançament. Potser aquesta ja és una via de singularitat. A partir d'aquí, tot ja va anar rodat a partir del que s'especificava en el projecte. El projecte deia coses que ara a tothom li semblen del tot sensates, com ara aplicar unes bones pràctiques a l'hora de treballar amb els artistes, treballar-hi moltes vegades d'una manera horitzontal, intentar sempre complir els projectes de manera integral. És a dir, el que fem sempre que podem és començar des d'un bon principi, des de la fase d'investigació, a vegades a partir de beques, a vegades a partir de recursos directes, fent tot el seguiment del procés de producció. Finalment, l'espai expositiu és només una part concreta de tot el procés; a nosaltres ens interessa veure'l així, com un procés integral.

Una altra de les coses que el projecte especificava molt clarament era que estàvem parlant

d'un treball a mitjà termini, i que no estàvem buscant un posicionament o uns rèdits immediats. Si tenim present que estàvem treballant en un àmbit que no era especialment propici, com és una ciutat petita i que fins llavors no s'havia caracteritzat per disposar d'una programació d'arts visuals contemporànies, era una cosa que necessitàvem fer. Necessitàvem deixar temps perquè les coses s'anessin acumulant.

A partir d'aquí, la resta suposo que és una mica de sentit comú, una mica de criteri i una mica de nas per fer que les coses evolucionin bé, no té més que això. La veritat és que fins aquí, com veieu, no hi ha res que el singularitzi respecte a la resta de l'ecosistema artístic català. O potser sí, potser el problema més aviat és que el nostre ecosistema artístic català és una mica pobre i això fa que qualsevol centre que acompleixi unes característiques determinades ja pugui assolir un estatus gairebé d'oasi. En fi, a *grosso modo* aquestes són les característiques de l'Espai Zero1.

En relació amb una altra cosa que apuntava l'Oriol al principi, una cosa que a mi, venint de fora, sempre em fa una mica de por, i és una por que comparteixo amb alguns dels companys d'aquesta taula. És cert que interessa que hi hagi una certa planificació i una certa regulació d'aquests centres, posar una mica d'ordre. Però el que a mi personalment em fa por és que tot aquest ordenament, si és un ordenament que es produeix molt de dalt cap a baix, acabi provocant que apareguin tota una sèrie de models innecessàriament clònics a tot el territori. A mi m'agrada sempre fer una comparació bastant òbvia que fa la directora de la Biblioteca d'Olot. Ella distingeix el treball que fa ella en relació amb el que faig jo, per exemple, dient que les biblioteques són com els ambulatoris i que, en canvi, els centres d'art hauríem de tendir més cap a ser uns centres especialitzats. I no només en relació amb la nostra població sinó a la resta del territori. Per això, qualsevol planificació, i això també ho sap el senyor Oriol Picas, crea una mica de por que tots els centres s'acabin assemblant molt entre ells. Malgrat que jo hagi dit que no sigui capaç de dir quina és la singularitat de l'Espai Zero1, seré molt capaç de fer-ho quan hi hagi un esquema massa prefixat de com haurien de ser els centres d'art.

Per últim, en relació amb el tema que ens ocupa, que és el Canòdrom, a aquestes alçades de la vida em costa una mica saber quina hauria de ser la relació ideal amb un centre com aquest. El que és segur és que al Sr. Canòdrom, que no sé qui és en aquests moments, li recomanaria que tot el que senti en aquesta taula ho escolti però ho deixi de banda per poder fer un projecte específic i amb caràcter. Perquè si realment ha de donar sortida a totes les necessitats o especificitats que té el territori, ho veig especialment complex. Sobretot el que veig complex és fer un bon projecte intentant atendre totes aquestes necessitats. En fi, jo me n'estaré d'acabar explicant coses programàtiques i coses així perquè se'ns faria una mica tard. Li cediré la

paraula a la Glòria.

Glòria Picazo: Hola, bon dia a tothom. Jo pensava, quan aquest matí en Bartomeu parlava del públic especialitzat i els altres, que com que avui quasi tots som públic especialitzat, preferiria deixar de banda el que és La Panera (crec que durant aquests quasi sis anys de funcionament que té La Panera tothom té més o menys una idea de com funcionem) i passar a tocar el tema que ens ocupa.

Hi ha una cosa que he anat dient últimament i que, ara que tinc l'oportunitat de dir-la en públic, la tornaré a repetir, i és que estic molt contenta d'estar avui aquí parlant del Canòdrom, perquè fa sis mesos no hi havia res. S'havia decidit políticament una orientació de Santa Mònica, i aquí s'havia acabat el debat. Jo crec que per primera vegada després de molt, molt temps, tot el teixit artístic català es va posar a lluitar per una cosa insistentment amb tota mena de rèpliques, amb reunions, sumant forces, i ara estem aquí. Això m'ha fet pensar que de tant en tant alguna batalla sí que es guanya, encara que portem aquí dos dies lamentant-nos que un té més pressupost, l'altre en té menys, a un li tanquen no sé què, a l'altre l'hi obren, l'altre no arrenca... però hi ha batalles que sí que es guanyen. I aquesta és una batalla. I a partir d'aquí, jo crec que s'ha d'anar a mirar endavant.

Mirar endavant a mi em suposa que, com deia el David, no sé a qui miro, perquè La Panera porta pràcticament sis anys (al mes d'octubre farà sis anys), és una iniciativa local amb finançament 50%-50% per part de la Generalitat i al llarg d'aquests sis anys he anat passant per interlocutors diferents, amb orientacions diferents, amb ganes diferents, amb molt bona predisposició, però jo ja no sé en quin punt estem d'aquesta hipotètica xarxa de centres d'art. Perquè ara l'última és que ja no tindrem immediatament el mateix interlocutor, sinó que la Xarxa passarà al Consell de les Arts, amb la qual cosa tornem a tenir un buit de definició de qui és el que ens ha de donar suport, quines intencions té, etc.

Penso que potser d'aquí, a escala de deixar-ho clar, sóc la que porto més anys batallant. I, és clar, les opcions polítiques van canviant, i no anem ni millor ni pitjor, anem. I cada vegada és: "Bé, tornem a treure el projecte i a veure què passa". I el que potser falta aquí al davant és a qui realment ens dirigim directament per explicar-li què volem. No només aquest centre, sinó que jo avui afegiria tot el teixit, tot el sistema artístic a Catalunya. Un sistema artístic que funcioni, que hauria de funcionar entre ell mateix, connectat, interconnectat, però també molt potent respecte a fora. I quan parlo de respecte a fora, doncs respecte a l'Estat espanyol, que sovint el deixem de banda, i evidentment internacionalment.

Per això, jo crec que el que ens falten són voluntats polítiques molt ambicioses. I, és clar, en

aquest cas estem parlant de dues confluències. Estem parlant d'uns centres d'art que es posin en marxa i que, tal com va el sistema actualment, demanen una implicació local potentíssima i una implicació per part de la Generalitat. Això vol dir que necessitem també aquesta base local importantíssima i una base local que no sigui fruit d'una voluntat política determinada i puntual en un moment concret en què es posa en marxa el projecte, sinó que tingui una continuïtat, una continuïtat i una anada endavant.

Ara, en sis anys de La Panera també puc parlar de com es fluctua dins del recorregut d'un centre d'art i quines possibilitats ens hauríem de plantejar, no només d'arrencada i de tenir un edifici, de tenir una inèrcia per funcionar, sinó què ens passarà potser d'aquí cinc anys o d'aquí deu anys, i tenir una mirada una mica més a llarg termini.

Si des de La Panera se'm demana què veig que hauria de fer el Canòdrom, jo sincerament veig que no ha de fer ni més ni menys del que pugui fer el Bòlit a Girona o del que pugui fer jo a La Panera. És a dir, un treball sobre el territori, que aquí m'agradaria que no es parlés sobre unes bases teòriques molt delimitades, perquè tots els territoris són molt diferents. Quan parlem del context, si ens mirem quins centres hi ha a Lleida, a la província de Lleida no n'hi ha, però en canvi sí que tinc maneres de relacionar-me amb el context, amb Tàrrrega, amb Cervera, amb alguns projectes que hem fet. Tornant a quin és el paper que se li podria demanar al territori, doncs construir aquesta mena de xarxa potent, que per mi és una xarxa amb pols diferents, funcionant cadascú amb les seves particularitats, amb els seus interessos, amb els seus contextos, i això que ens fes una mena de Catalunya-ciutat, com se'ns ha dit políticament, que ens permetés tenir una presència forta i potent cap a l'exterior.

Crec que no es tracta de compartir recursos, com a vegades els polítics tenen la tendència, és a dir: "Fem una exposició i que giri pertot arreu, i així què barata que ens costarà", sinó tenir aquest potencial repartit per tot el territori. Les dificultats que tenim, i els que hi estem treballant ho veiem, no són el que estàs fent aquí, o si a Catalunya ets més vist o menys vist. Quan tens un projecte important i el vols portar a fora, amb això les coses canvien, i les dificultats... Tothom diu molt: "Els projectes han de rodar", però aquest matí també en Bartomeu ho deia: "És molt difícil que els projectes arribin a rodar". I aquí en això no s'hi fa gaire èmfasi, es fa sempre molt d'èmfasi en com hem d'optimitzar els recursos, més que no pas veure quina projecció podem tenir.

Jo sí que hauria de dir que sis anys de La Panera em permeten fer aquesta revisió. Hem aconseguit que al mes de setembre tota una exposició se'n vagi a Mèxic, però és una cosa que ens passa de tant en tant, jo no puc garantir que tot el programa expositiu de La Panera surti a fora i circuli. N'hem fet? És clar que n'hem fet. Però sé les dificultats i sé projectes

importantíssims que m'hagués agradat moltíssim que haguessin circulat i no han circulat.

Què podem compartir? Jo crec que podem compartir coneixements, experiències, projectes educatius, projectes de públic. Amb tot això hi ha una feina a fer que mai no s'ha fet, i penso que aquí cada un dels centres podem posar sobre la taula les mancances i necessitats que podem tenir. I un aspecte del qual ja ni es parla, que és el tema de la recerca. I la recerca no només a escala creativa, jo sempre reivindico, sinó a escala d'història de l'art, a escala de publicacions, que això sigui important. I aquest és un tema que em sembla que tots o molts dels que estem aquí hem impulsat durant molt de temps i està sota mínims.

Per això, què li demanaria al Canòdrom? Doncs ser un centre potent, que anéssim tots de la mà amb una sortida cap a l'exterior potent, amb projectes de país, que no vol dir localismes, evidentment potents, i que treballéssim tots conjuntament. I que si d'alguna manera hem aconseguit estar avui aquí parlant del Canòdrom, quan fa sis mesos no hi havia res de res, també ens podem seguir plantejant iniciatives importants, que si tot el sector focalitza i tira endavant, penso que hem obert una petita porta. No sé on ens portarà, però... I que com deia el David també, els projectes agafen identitat amb el temps i es van conformant.

Moltes vegades volem que tot quedi escrit sobre un paper i després la realitat, que te la vas trobant, és la que és. Tothom té uns tòpics sobre com s'ha de funcionar, uns vincles amb la universitat, uns vincles amb el públic, etc. I després la universitat funciona com funciona i tu et quedes allà amb la teva teoria. Jo penso que sí, que és això, aquesta xarxa: pols diferents potents i tots a la una.

Gràcies, et passo la paraula.

Rosa Pera: Hola, gràcies a tots per ser aquí. Bon dia. Ara que parlem de trets distintius, jo crec que salta a la vista, està clar que estem parlant d'una xarxa on hi ha centres de llarg recorregut, com és el cas de La Panera, que com ha explicat ara la Glòria és un centre que també té una col·lecció, és un centre que té un edifici. Hi ha altres centres, com el nostre, que encara no tenim edifici, però sí que tenim projecte, i hi estem treballant. I n'hi ha d'altres que estan encara en projecte.

Jo penso que el tret que ens diferencia a cadascú és el context, és així de fàcil. No té res a veure Lleida amb Girona, i l'encàrrec que puguem tenir tots, com molt bé ha explicat ara la Glòria, pot implicar pedagogies, sistemes educatius, els públics, les produccions, la recerca, etc. Està clar que tots hi estem treballant. El que passa és que si el context és diferent, hem de buscar les maneres de treballar en aquest context diferent i alhora lligar-ho amb els diferents contextos que té tot el nostre territori.

El títol de la taula d'avui parla sobretot de xarxa i territori, que són dos conceptes dels quals es parla molt però dels quals crec que encara es pot parlar més, que no queden buidats de sentit perquè se'ls pronuncii molt. Amb aquest títol i amb el que s'anava dient ahir, he agafat algunes notes i he fet algunes reflexions que voldria dir aquí.

Si parlem de xarxes, tots sabem que és una de les paraules que defineixen més bé el nostre temps. No obstant, com succeeix amb moltes qüestions, hi ha diferents maneres d'apropar-s'hi i més de practicar-ho. Moltes vegades es parla de xarxes com una qüestió rígida i estructural, però potser podríem parlar de com actuar-hi, de com activar-les. Des de la institució hi ha una preocupació evident per construir xarxes. És lògic, si no, no estaríem tots aquí en aquesta taula amb aquest títol. Des de la seva responsabilitat, podríem dir... el projecte a desenvolupar es pot referir a tota una sèrie d'equipaments culturals per operar des de diferents punts del territori, tot dedicant uns mitjans humans i econòmics per fer-ho. Jo crec que aquesta és la tasca de les institucions: posar les infraestructures i els diners, i a partir d'aquí que cadascú comencem a treballar des del nostre terreny concret.

Jo hi estic d'acord. Des d'aquí, ens hem de felicitar perquè estem aquí reunits per parlar d'un nou equipament a Barcelona, alhora que (i aquesta taula ho constata) n'hi ha d'altres ja en funcionament i d'altres en procés. Jo en sóc una prova eloqüent, com a representat del Bòlit; un centre que, com sabeu, està en vies d'existència. Però succeeix, com passa amb les xarxes, que ja existeix. Més enllà de la construcció d'estructures i equipaments, de la construcció de xarxes, aquestes ja existeixen. La feina i la responsabilitat dels que estem al davant dels projectes és detectar-les i enfortir-les.

Igual que el públic: de vegades es parla de produir nous públics, de vegades llegim documents que fan directors dels centres, etc. I es diu que un dels objectius ha de ser produir nous públics. Jo diria que el públic o els públics ja existeixen; si no, malament aniríem. Més enllà de nosaltres, per cert. Ahir en algun moment em vaig alarmar una mica quan es parlava que hem d'acceptar d'una vegada per totes que nosaltres produïm per nosaltres mateixos. A mi això m'esgarrafa, perquè realment ja ens coneixem gairebé tots els que estem aquí i ens sabem relacionar al nivell de les activitats que fem tots, però jo crec que el repte no és aquí en absolut. El repte que tenim és treballar per la societat a la qual, per cert, també pertanyem. Però la nostra feina és trobar la manera de fer-ho, assumir la dificultat que això pugui comportar.

Podem treballar en xarxa. Però com podem treballar en xarxa? Què vol dir això? A instàncies de pressupòsits econòmics i de visibilitat de les polítiques culturals, es pot treballar en xarxa coproduint exposicions, portant a terme itineràncies, però jo crec que podem ser més ambiciosos. Això, com deia la Glòria, és un objectiu que tenim, és un objectiu difícil: costa

mourer exposicions, costa trobar els pressupostos i les maneres de fer-ho. Però jo crec que treballar en xarxa pot significar també altres coses.

Les xarxes poden ser més que estructures rígides. Quan parlem de xarxes avui hem de fixar-nos en una sèrie de processos dinàmics que sorgeixen i circulen per fluxos i nodes també dinàmics. Segons situacions i transformacions, polítiques socials i econòmiques que transformen cada context. La qüestió és detectar-les i treballar-hi per construir massa crítica, cercant la relació amb els equipaments i les estructures més adequades en cada cas, siguin on siguin.

És necessari que hi hagi centres diferents a les províncies catalanes, i hem de treballar conjuntament, però depenent dels projectes que volem desenvolupar i dels processos implicats en cada un d'aquests projectes, pot convenir en un moment donat treballar amb un centre de Lleida, amb el centre de Barcelona, un altre de Manchester, o amb altres estructures que no són només centres d'art.

Si parlem de territori, cal parlar sense cap mena de dubte de context. Cada centre creix en un context específic, i això fa que cada centre compti amb un teixit social i cultural diferent. Aquest és el tret distintiu de cadascun i, per descomptat, el seu actiu més preuat.

Basar el treball dels centres en la recerca i l'experimentació fa que es puguin assajar noves maneres de treballar, noves metodologies que assagin no només amb conceptes i idees sinó amb formes de treballar, produir i transmetre coneixement depenent de cada realitat. Es poden construir xarxes a través de la producció de projectes en el territori més immediat, implicant equipaments i estructures socials, siguin de l'àmbit que siguin, cercant la idoneïtat en cada projecte.

En aquest sentit, crec que cal formar equips que derivin de cada un dels nostres centres, que els hem de formar per fer treballs de proximitat, és a dir, produir projectes... Estem parlant de projectes de recerca, projectes d'experimentació, projectes de treball amb el context... que requereixen un treball de proximitat molt acurat que potser no té grans resultats mediàtics, però que, a escala de territori i de context en el qual ens enclavem, crec que són molt valuosos i imprescindibles.

En el cas del Canòdrom, crec que s'hauria de cercar la manera de treballar amb altres equipaments, com deia ahir l'Amanda, per exemple com Fabra i Coats i l'espai Miquel Casablanques. A vegades es diu que: "Al Canòdrom no hi haurà auditori o no haurà això o no hi haurà allò". Bé, potser hem de ser sostenibles.

El Canòdrom s'enclava en un context molt clar on hi ha uns habitants també amb unes característiques concretes. Hi ha tota una sèrie d'equipaments, com Fabra i Coats per exemple,

que són a la vora, i s'hi poden fer coses. A part d'això, hi ha biblioteques públiques, hi ha cinemes, hi ha associacions de veïns, hi ha professionals de diferents àmbits, etc. Crec que és aquí on també s'ha de treballar. També pot ser, per exemple, la Universitat de Barcelona, però també les estructures veïnals i educatives del barri, més enllà d'altres ciutats com Girona o Lleida, d'altres punts del territori sobre la base de programes que es vulguin desenvolupar. I en els seus processos de recerca i producció, no només en les exhibicions. Pot ser que estiguem desenvolupant la recerca per fer un projecte amb un artista X perquè interessa en el territori gironí, però que aleshores pugui tenir un encaix amb certa associació de veïns que estigui al barri de Sant Andreu, perquè els uneix no sé quin tema, per exemple en relació amb el menjar, a les pràctiques en l'espai públic, a la mateixa memòria del Canòdrom o el que sigui. Ara mateix no ho sé, però segur que es podrien trobar aquests llaços d'unió amb Lleida o amb altres llocs.

En funció dels projectes, les activitats es poden deslocalitzar més enllà de les estructures estrictament artístiques, també a una escala internacional. Això ho considero bàsic. No crec que perquè s'estigui treballant des d'un territori que estigui a uns quilòmetres de Barcelona els programes hagin de ser estrictament locals. Crec que enfortir el teixit cultural d'un lloc no es fa només exposant els artistes que estan en aquell lloc, sinó procurant que entrin en contacte amb artistes d'altres contextos, sigui Catalunya, sigui l'estat Espanyol, o per descomptat a escala internacional. Crec que relacionar-se amb l'àmbit internacional no passa només per transportar les exposicions d'un lloc a l'altre. Es pot integrar també dins dels propis processos de recerca i de producció. Això és molt important, és un repte que hauríem de tenir tots, estiguem a Barcelona, a Girona o on estiguem.

Per enfortir el context artístic no n'hi ha prou de fer circular exposicions més enllà, com us deia. Bé, això us ho acabo de dir. Ahir, en Jorge Luis Marzo parlava justament de constituir, de construir nodes de trobada. Jo crec que això realment és per on hauríem de treballar. D'altra banda, també s'ha parlat de pedagogia, i per desenvolupar-la s'han de fer programes pedagògics, és clar, però també s'ha de treballar amb un esperit pedagògic en totes les direccions, amb l'audiència i per descomptat més enllà d'identificar grups definits per etnicitats o classes socials. Ahir es parlava en aquest sentit. S'ha de treballar en la producció de coneixement per un context donat, cercant espais de diàleg fructífer, adaptant-nos a les característiques de cada lloc i moment.

Crec que la pedagogia s'ha de fer, a més de tenir en compte l'audiència, amb projectes educatius. S'ha d'integrar a la pròpia producció del centre, però també s'ha de fer pedagogia amb les institucions. Les institucions, com bé ha dit l'Oriol, estan construint una estructura,

posen uns mitjans, unes infraestructures a l'abast per gestionar i per produir coneixement. Però quant a les metodologies de treball, crec que som nosaltres que hem d'innovar amb això, que hem de proposar com posar-ho tot en marxa. En aquest sentit, crec que s'ha de fer pedagogia també amb les mateixes institucions.

Per acabar, volia expressar una sensació. Trobo a faltar molt d'aire fresc aquí. No sé si el soterrani del museu és el lloc més adequat. Crec que hi hauríem de pensar. D'altra banda, crec que hauríem de repensar una qüestió. Ahir, en Joan Fontcuberta va expressar, gairebé exposant-se, que era un optimista. A mi em sembla que és bastant greu que fos quasi com una posició estranya, com si fos l'excepció a tots els que estem aquí. Crec que hem de celebrar que tindrem un nou centre d'art contemporani, que se n'estan fent d'altres. L'ambient i l'esperit que hi hauria d'haver, sota la meva opinió, hauria de ser potser més optimista i amb un aire més fresc. Trobo que aquests dos dies s'està creant una atmosfera una mica queixosa, o fins i tot passiva. Només això.

O.P.: Molt bé.

Anna Capella: Hola, bon dia. Jo diria, Rosa, que som un país amb una trajectòria passiva en aquest sentit, o de queixa, de lament i d'evolució, i que realment ens costa molt sovint canviar-la. Per posar-me una mica en situació en el fet que em convidessin a aquesta taula, vaig buscar per Internet i vaig trobar el bloc de l'Enric Fernández Velilla. No sé si us sona o algú l'ha consultat, és el conseller del barri de Congrés-Indians, on hi ha el Canòdrom. Era molt interessant el seu punt de vista perquè per a aquesta gent el que creien és que el centre d'art els col·locarà, és a dir, col·locarà el barri en el mapa cultural de la ciutat. És una gent que no era en el mapa, perquè totes les infraestructures estaven al centre, i que tot de cop veuen l'oportunitat per diverses coses. Evidentment, no només pel centre d'art. El centre d'art és allò que potser no coneixen o no saben però que han sentit a dir, o creuen, evidentment, que els donarà una posició en el mapa del territori, però també els donarà un reconeixement, una certa aura, molt més que el local per l'associació de veïns que també volen fer, la reforma o un apartat de poliesportius que tenen previst. En fi, tot el que representa la requalificació dels terrenys o els usos socials per un barri que sembla que no tenia un altre espai lliure per fer-hi intervencions per a les necessitats del barri.

Vaig trobar que aquest era un punt de vista bastant interessant, perquè posicionava els interessos més propers però alhora també em feia veure què és el que volem nosaltres com a "comunitat artística" que ens faci aquest centre. També volem que ens posicioni. Ens és igual

que ens desplaci una mica cap a fora. Fins i tot vaig estar fent un cert tempteig amb diversos artistes coneguts i amics meus, que no els importava que fossin desplaçats del centre, del rovell de l'ou de Barcelona; en el món artístic, això era encara un plus més interessant: "No ens passa res, sortim a fora, ens movem, el centre no és el centre, ja no passen les coses importants al centre només, sinó que estar en una cera perifèria també dóna el seu interès".

Però el que sí que és veritat és que volem que el Canòdrom ens col·loqui en un centre. A quin centre? En un centre del territori, però a fora també d'aquest territori. És el que hem comentat una mica tots, que jo des del Museu de l'Empordà, per exemple, que és un raconet molt petit del nord de Catalunya, doncs no espero especialment res del Canòdrom. El que sí que espero és que faci una bona feina per als artistes catalans. En general, que surti a fora i que els pugui posicionar.

Ja que ens imaginem que en tant que central, potent i barceloní, i amb diner públic de totes bandes, pugui posicionar els nostres artistes i les nostres activitats, les nostres trajectòries històriques de recerques de procés, de producció, tot allò en què estem treballant, que teòricament ho estem fent bastant bé, una mica tot el que han anat repetint tots els meus companys. Les pràctiques les portem força bé, però sí que esperem que aquest centre faci alguna cosa més per aquest teixit artístic i cultural que tenim al nostre entorn i que no aconseguim que es posicioni ni a escala estatal, ni europea, ni internacional.

Em fa la sensació que de cop ens treuen allò que ja teníem senzillament perquè no agradava allò que es feia. Jo pensava que hagués estat molt més fàcil renovar la direcció i punt, o canviar els mateixos objectius allà dintre. És igual, deixem-ho en que serien positius tots plegats. Deixem Santa Mònica, oblidem-nos d'això, tenim un nou espai però recordem-ho: ens haurem de tornar a posar d'acord, haurem d'esperar que es faci un edifici... Portem des del canvi de govern de la Generalitat tots amb molta il·lusió però també amb molta paciència, i és el que hem anat dient tots: "Quan no eren uns, eren uns altres, després fem pla d'equipaments, ens ho mirem amb recel".

El David té molta raó amb el que ha dit. La meitat de la gent que som en aquesta taula vam participar també en aquelles taules i ens ho miràvem amb cert recel. Ara ens hem de planificar com les biblioteques? De cop? Per què? Sí? Segur? Hem de tornar a aixecar el dit per explicar què fem des del territori o què ha estat Catalunya durant tots aquests anys o què estem fent? Què ens està passant? Entenc que hi ha una part del 50% de planificació que és bona, correcta, segurament necessària, i que és una manera positiva de distribuir el diner públic, amb això segurament hi estarem tots d'acord. Però també és veritat que fer xarxa per fer xarxa o per tornar a posar punts en un mapa desassistit... Ens ho hem de mirar amb molta cura. El que

segurament reclamem des del territori és que ens mirin si ens volen mirar; si no, ja anem fent. Però si ens miren, que ens mirin de veritat, que tinguin en compte les iniciatives que estem fent, que tinguin en compte tot el que està passant i la realitat local del país. I aconseguir... on és la veu important dels artistes? Què esperen?

Una altra cosa que també em semblava bastant curiosa són aquelles garanties que teòricament se'ns donaven o se'ns donen a l'hora de preparar aquest projecte del Canòdrom. No dic que s'estigui fent malament, en absolut, combrego amb aquestes opinions que diuen que sort en tenim i que en el fons anem avançant de mica en mica, lentament, però anem avançant. També volia remarcar les reflexions sobre el concurs internacional: "Això sí que ens donarà garanties". Potser sí i potser no, perquè si hem de reflectir o hem d'aconseguir que el Canòdrom faci xarxa, conegui i treballi el territori, el resultat del concurs internacional potser no serà això. Segurament ens projectarà, sí, és probable, però serà bo si aconseguim que els artistes de casa nostres tinguin el mateix espai a fora com els de fora el tenen aquí, que els acollim molt bé.

L'altre tema que em posa molt nerviosa és el tema de l'art emergent. Estic una mica tipa del tema de l'art emergent perquè sembla que això tipifiqui una cosa molt clara i en el fons no és gens clara. Fa uns quants anys tots teníem molt clar què era l'art emergent, era l'art emergent que realment començava a sortir, de la gent jove. Però ara tots som art emergent, tots som promotors d'iniciatives emergents, quan la major part de les iniciatives que fem ja portem bastant de temps fent-les i tots ens anem fent grans i ens van sortint els cabells blancs. Per què art emergent? L'art de debò es queda restringit només al museu? L'art emergent és aquell que va provant i que és experimental i que per tant el podem fer en una caseta petita i amb pocs recursos? Plantegem-nos-ho.

Hi havia un altre tema que també volia tocar, tot i que sé que no toca perquè ja no toca, potser també hem après molt. És el tema del centre d'art, el tema del centre de producció: ens hem oblidat de generar col·lecció o d'atendre les obres dels artistes, fer que puguin entrar o que participin de les col·leccions públiques i fer que també puguin ser visitades. Jo pensava que potser en això la Glòria, amb la qual sempre compartim criteris en aquest sentit, podria tirar algun cable. Potser no és el lloc ni el moment, però penso que també són temes que hem de tenir en compte. Invertim? Fem servir diner públic per complir amb les activitats culturals del nostre país, cosa que evidentment ha de continuar sent-hi. Aquestes comparacions amb Sanitat tampoc no m'acaben de convèncer gaire. Però penso que tampoc no hem d'oblidar què fem, si adquirim obres, si produïm, si fem col·lecció dels nostres artistes emergents, o no tant emergents. Ho dic des d'aquest punt de vista perquè jo treballo en un museu, un museu que a

la seva manera crea col·lecció, també fa producció, també procura fer recerca, també pago honoraris als artistes, també intenta complir amb tot aquest ventall ampli. Però també sé, des de l'altra part, des de la planificació del Pla de museus, que em sembla que diria que l'art, i l'art dintre de les col·leccions de museus, tampoc és un dels temes que s'atengui principalment. Penso que aquest tema de la col·lecció és un tema que de tant en tant s'aborda però es deixa estar i el tenim abandonat en un lloc que sembla que ara no toca, però que ens va passant. Res més, gràcies.

Jordi Abelló: Hola, bon dia. Abans de res, felicitar que un nou equipament comenci el seu periple, potser com s'està veient, d'una manera bastant accelerada, esperem que la direcció sigui aviat. Des del punt de vista arquitectònic és un edifici, pel que vam veure ahir, emblemàtic per a la gent que no el coneixíem. A mi un dels punts que no s'han posat a la taula i que crec que mereixeria una reflexió seria la plaça que hi ha situada al davant. En principi, els arquitectes van dir que havia de ser un equipament verd, o un parc que acompanyés l'edifici. En aquest moment està catalogat com a equipament, pel que vaig entendre. I ho van justificar pels cinquanta metres de visibilitat del mateix edifici. Tot seguit se'm va ocórrer què passaria amb la llebre que encara feia toms, que com a metàfora de l'art crec que seria necessari mantenir.

Una vegada vaig fer un taller a Madrid per formar-me. Era amb el Juan Muñoz i amb el John Berger. En un moment determinat el John Berger ens va explicar l'anècdota que en el Museo del Prado, quan hi havia d'anar el Rei, deixaven anar els gossos per tal que veiessin les obres, que es passegessin per l'espai, i sobretot si descobrien algun artefacte que pogués destrossar la vida del Rei. Però amb aquesta mirada dels gossos, i ara no oblidem que estem amb un Canòdrom, el John Berger, molt intel·ligentment, es preguntava què miraven els gossos de les obres d'art que hi havia penjades allà. L'encàrrec que ens va fer als participants en el taller va ser anar a comptar quants gossos pintats hi havia en el mateix museu, com el possible objecte que als gossos els cridaria l'atenció i que se sentirien fascinats per la seva representació.

Ahir també, quan es parlava de l'edifici, els gossos que corrien a l'arena mai eren conscients que eren observats i que fins i tot el seu esforç era motiu d'aposta i sobretot de guany. Aquesta metàfora del gos, en el cas del gos corrent donant toms sense ser conscient de l'aposta que s'està realitzant al voltant del seu esforç, també em semblava una bona metàfora per al món de l'art. En el recompte dels gossos, a mi me'n van sortir 240; era una gran quantitat, els vaig anar a comptar de manera sistemàtica. Vaig veure que sí, que hi ha diferents públics i nous públics. Des d'aquell dia, els gossos formen part també d'una mirada de l'art.

Jo vinc de la realitat de Tarragona. Aquest dilluns vaig venir a escoltar i sobretot a aprendre d'aquest nou equipament, però amb un sentiment difícil, perquè una iniciativa de construir dos contenidors sota el nom de Kunstainer, cedits pel Santiago Cirugeda a un col·lectiu de la ciutat, a un col·lectiu amb moltes ganes de fer coses, havien obert aquest nou espai, podríem dir centre d'art, i durant un any vam fer unes activitats, gairebé d'activisme: projeccions, trobades amb artistes, tallers, exposicions i tot tipus d'acostament de l'art contemporani als veïns. I sobretot d'explicar-los que l'art contemporani estava al seu costat, i que també tenien un bar per anar en aquella plaça, que estava situat en el Camp de Mart, per tal de poder debatre, parlar, trobar-se, i sobretot explicar-se una miqueta què és el que estaven fent els artistes.

El dilluns tenia una sensació bastant dolenta perquè a la nit unes persones els van anar a cremar. Evidentment, portaven un temps tancats per manca de finançament a l'espera que aquells 6-10.000 euros arribessin per poder fer l'activitat. Això s'explica perquè de vegades l'art contemporani es pot manifestar amb petites iniciatives de caràcter molt local però amb un gran esforç per part de la gent que de manera gairebé altruista intenta acostar el que coneixem com a art contemporani. Esperem que aquest projecte torni a renéixer sobre les seves cendres, i això també ajuda a la comunitat. De vegades pensem en l'arquitectura, però de vegades iniciatives de caràcter més petit, assequible, gairebé minúscul, poden fer una feina molt ben feta.

La realitat de Tarragona també contempla un espai com ara el Tinglado 2, un espai industrial al costat del port, una antiga nau de descàrrega. Durant vint-i-un anys s'hi han fet exposicions de nou-cents metres quadrats produïdes especialment per a l'espai. Gràcies a la seva comissària, la Chantal Grande, ha convidat artistes i s'hi han pogut veure propostes de gran format i sobretot de noms bastant reconeguts que feien un projecte específic per a l'espai. Això també és un centre d'art. Últimament ens trobem amb la manca de finançament, amb la impossibilitat de dur a terme més d'una exposició a l'any, i de vegades penses: "Sí, construirem un nou edifici, però sense poder mantenir les iniciatives de caràcter més moderat, més assequible, per tal de pensar que això un centre d'art ho haurà de solucionar".

Recentment també hem fet la SCAN, que és una manifestació fotogràfica que ja porta dos anys. És important que es vagi posicionant el món de la fotografia, també en aquest context. I d'altres iniciatives en el territori, com el Centre d'Art Cal Massó, el Centre d'Art del Priorat, el seu representant del qual està per aquí, en Francesc Vidal, les diferents biennals de Valls, d'Amposta, la revista *Artiga...* configuren un panorama que aquest centre d'art que hipotèticament s'ha de construir en el Camp de Tarragona vinculi tot aquest esforç i tota aquesta trajectòria que s'ha anat realitzant durant aquests anys. Dic "teòricament" perquè en el

cas de Tarragona hem patit una situació una mica complexa.

Des del 2001 que el projecte s'està intentant tirar endavant, en un primer moment en un edifici emblemàtic com la Chartreuse, un lloc on es fabricava un licor, conegut i amb prestigi per a la ciutat, però que finalment políticament, com que l'edifici és propietat de la Generalitat, es va decidir que hi havia d'anar l'Escola Oficial d'Idiomes. També ells busquen un espai, però si s'hagués replantejat o si s'hagués pensat una mica, s'hauria pogut trobar una ubicació, sobretot pensant en les necessitats dels estudiants, que volen unes comoditats determinades per a les seves classes. Coincidint també que en aquell moment a la universitat s'hi construïa una nova facultat de lletres, el més fàcil era construir una planta superior, una planta més, i construir-lo allà. Aquest canvi de rumb per a un edifici tan emblemàtic, que tothom veia com un centre d'art que podia ser realitzat, va provocar que una plataforma, sobretot formada per estudiants, artistes, crítics, la universitat i diferents col·lectius de la ciutat, protestessin i s'unissin en una plataforma per tal de reivindicar la necessitat de tenir un centre d'art. Això ha mantingut la flama encesa, això ha possibilitat que s'hagi anat treballant en aquesta tessitura i s'hagi trobat un espai alternatiu.

Un espai alternatiu és la Tabacalera. És un edifici enorme, que té 45.000 metres quadrats, no us espanteu, perquè immediatament ja s'ha dit que hi hauria el Centre d'Interpretació Arqueològica. És a dir, mitja Tabacalera estaria destinada a un seguit de pedres i diferents artefactes de tot Catalunya i seran interpretats. Cosa que ens situa en la mirada dels gossos que veuen l'art. L'altra meitat per a un museu arqueològic, la meitat de 45.000 metres quadrats, un museu arqueològic que en aquest moment ja existeix, està a la Plaça del Rei, i que veient en perspectiva, sobretot visitant diferents equipaments arqueològics, veus que potser Tarragona sí que té uns monuments romans importants, però en qüestió de pedra més arqueològica no destaca excessivament. Dintre de la disposició de la Tabacalera, una de les naus on s'assecava el tabac, s'ha dit que hi hauria d'anar el centre d'art. Són tres plantes, estem parlant del voltant de 3.000 metres quadrats. En aquest moment aquesta seria una opció. Si hem d'esperar que la Tabacalera s'arregli en tot el seu conjunt, anirem a bastants anys. Sóc partidari de la intervenció ràpida, i que els artistes comencin a habitar el lloc on realment puguin desenvolupar la seva tasca.

S'ha elaborat un pla director, sobretot a través de diferents col·lectius, s'ha posat damunt de la taula, s'ha destacat que el centre d'art hauria de fer recerca, producció, formació, documentació, mediació, com un dels elements que cregui necessari en una situació d'un context generalment apàtic en relació amb l'art. I sobretot que hauria de ser un centre multidisciplinari, en què diferents llenguatges convisquessin en una fàbrica i poguessin aportar

un tarannà especial i una relació per tal de posar en comú això del món de l'art. En aquest moment ens trobem en procés d'elaborar un pla tècnic que serveixi per convocar un concurs públic. La persona que guanyi aquest concurs haurà d'aprofitar els recursos que la ciutat ja té; això implica arribar a acords amb els diferents llocs on s'està produint art: [comentari inaudible] museu, universitat i altres llocs.

I aquest és el panorama en el qual ens trobem. Evidentment que la ubicació o la construcció d'un centre d'art del qual sempre s'espera molt... però en un context on el col·leccionisme és pràcticament inexistent, on de les escoles desapareix l'art i no s'explica als alumnes, on una llei de mecenatge encara no s'ha elaborat en profunditat i, sobretot en el cas de Tarragona, una pràctica inexistència de galeries i amb una projecció dels artistes pràcticament minsa fora del seu context local... dibuixa un panorama on cal fer una aposta, i d'aquí el meu optimisme, per tal de poder com a mínim solucionar alguns dels petits inconvenients que ha tingut l'art.

Ahir llegia, i tancaré amb això, una frase... És un espai on el Juan Muñoz quan va venir potser hi volia fer una intervenció. Ell quan arribava a Madrid deia que anava de l'aeroport al seu estudi, de l'estudi a l'aeroport com una pràctica artística. Jo poso damunt de la taula sempre, i a alguns coneguts ja els ho he exposat, que el meu centre d'art es diu Ryanair. En aquests moments les exposicions que visito són a Londres, pel preu mòdic de 5 euros, cosa que facilita molt l'intercanvi. I espero que en algun d'aquests viatges llampec que faig d'un dia (vaig i torno el mateix dia), algun dia em pugui quedar una setmana per tal de poder gaudir d'un art contemporani, perquè en un món globalitzat... Ahir es va parlar del turisme com un element negatiu però el turisme aporta que aquests vols de baix cost facin que tots els centres d'art... En aquests moments des de Reus podem volar a set o vuit destinacions pel mòdic preu d'entre 5 i 100 euros. Això ens facilita les coses a l'hora de poder "gaudir" de l'art. Gràcies.

Víctor Sunyol: Bon dia. M'estalviaré tots els prolegòmens. De fet, el centre ACVic, que és un centre d'art contemporani que no sabem si existeix o no en aquests moments, existeix, s'ha firmat l'any vuit. Però potser la cosa típica que té és que apareix de divuit o vint anys de treball d'un col·lectiu particular, d'una associació privada, que quan es replanteja al principi del govern socialista a la Generalitat com endreçar totes aquestes coses, de seguida, per la feina feta i tot plegat, es va posar en aquesta xarxa.

De fet, nosaltres des del primer moment ho teníem molt clar, tothom parla del context, evidentment el context fa el text, i en el nostre context hi havia uns quants elements que ens singularitzaven, sense voler-ho. Per un cantó, des del principi un dels motius per crear justament l'associació H. va ser la quinzena de Montesquiu. D'altra banda, en el nostre territori

hi ha tres punts importants pel que fa a la pedagogia i a la pràctica de la pedagogia artística. D'una banda l'Escola d'Art de Vic, d'altra la Universitat de Vic, el seu Departament de Pedagogia de l'Art, i una escola que en aquests moments pertany a un col·lectiu que havia estat municipal, que és pionera en tot el tema de la pedagogia bàsicament infantil i juvenil decantada a l'art contemporani.

Per tant, la pràctica i la reflexió al voltant de la pedagogia i la implicació en el territori era el que teníem molt clar que aquest centre futur havia de ser. El projecte anava per aquí i, de fet, la primera activitat que es va fer la tardor passada ja com a centre d'art en procés justament eren les jornades d'art, pedagogia i territori. En aquest sentit, l'actitud educativa ens semblava fonamental lligada a l'art, amb formació de tot tipus, des de l'artista al crític fins al públic extern o normal. Però sobretot, que en aquest sentit l'art, la pedagogia i la societat han de sofrir un canvi a partir del que proposi o les activitats que proposi aquest centre.

Un centre que es planteja, com tots els que hem anat parlant fins ara, amb una activitat que va des de la petita, local, si es pot dir així, fins a la més gran, la internacional, a escala i en equilibri. Això en el fons és una xarxa. Constitueix una xarxa perquè justament tots els centres de què estem aquí parlant, tots en el seu territori, estan actuant des d'aquest doble sentit, des de la cosa més local fins a la cosa més internacional. I justament aquesta diversificació fa que la xarxa existeixi. És una xarxa que s'ha d'explicitar. El que li convé segurament, a part de tenir molta il·lusió i molta paciència, com també deies tu, Anna, el que li convé és posar-hi llum. És una xarxa que existeix d'una manera virtual, s'ha d'explicitar, s'ha de saber què hi ha, s'ha de posar focus, s'ha de posar llum. Les interrelacions hi són. A vegades hi ha coses tan simples com saber "com ho has fet tu per anar a parar allà". Però també aquestes interrelacions han de créixer i s'han d'articular.

Em sembla que la manera de crear, de fer que la xarxa existeixi, és articular singularitats i fer-les territorials. El que passa és que aquest diversificar, aquest distribuir, que és en el fons una xarxa, hi ha dues maneres de fer-ho i dues maneres d'existir una xarxa. La xarxa pot existir, pot constituir-se en vertical o en horitzontal. Fins ara la xarxa l'havíem anat realitzant en horitzontal, a base de contactes, si voleu personals, de qüestions de vegades molt pràctiques. Això és el que convé també assentar bé, consolidar bé i segurament explicitar més.

D'altra banda, hi ha dos tipus de xarxa, i em fa por que des que es va començar a parlar d'aquesta xarxa, es parla d'un tipus de xarxa que no és justament el que interessa. En aquests moments, quan tot el personal parla de xarxes, parlem de xarxes canviants, de xarxes multiformes, de xarxes en funció sempre d'una necessitat, que s'organitzen i es reestructuren i es desestructuren i es tornen a estructurar en funció de les necessitats. Els nòduls de la xarxa i

les relacions, que és el que la defineix, no són mai estables, no són mai fixes, i això justament és el que dóna el treball en xarxa i a la realitat en xarxa de tot tipus, sobretot els models del cervell humà, per exemple, el model [comentari inaudible] que s'està fent servir ara, les xarxes de treball en informàtica, justament és això. I la xarxa que s'ha de crear és aquesta xarxa oberta, una xarxa que no és fixa, que no és rígida, i que per a cada funció i per a cada moment cada nòdul té el paper que té i cada nòdul es relaciona amb els altres en la manera com s'ha de relacionar.

[Dirigint-se a Jordi Abelló] Quan tu parlaves ara de la realitat de Tarragona, que hi ha això, això, això i això altre, i ara a més a més aquí a sobre hi posem un centre d'art... El centre d'art ja existeix a Tarragona. És a dir, a Tarragona hi ha una, dues, tres, deu iniciatives. Algunes poden ser personals. Qui diu iniciatives, diu estructures, persones, organismes, etc. I això articulat, pensat, estructurat, en el fons ja és un centre d'art. Què hi ha de fer el centre d'art, aquí? Doncs segurament articular això, com deia abans posar-li llum, i donar-li un sentit unitari.

En el fons, el Canòdrom és una estructura que es posa, cau d'allà on sigui i es ve a col·locar en un espai on ja hi ha una xarxa muntada, en un àmbit on ja hi ha un treball i un àmbit on ja hi ha molts elements definits. Aquí hi ha dues maneres de treballar. Una és demanar: "En funció del Canòdrom, què s'ha de fer?". I l'altra és: "Què ha de fer el Canòdrom en funció del que hi ha?". El més clar és que el primer que s'ha de fer, el primer que hem de pensar... no pensar, perquè de vegades pensar vol dir inventar... no pensar sinó posar llum, explicitar com tenim el territori, no només en la realitat sinó en la potencialitat, perquè molts dels centres que estem aquí i alguns que no hi són, i no només centres sinó estructures de qualsevol tipus, les seves potencialitats no estan encara prou explotades i amb el temps o amb més recursos s'explotaran.

Davant de tot això, el Canòdrom apareix en un lloc que no és les Borges Blanques o Vilamacolum... és Barcelona, que és la capital, i per tant hi ha una especificitat molt clara. Però des dels centres, l'únic que demanem, o l'únic que cal demanar, és: primer, que l'aparició del Canòdrom sigui una peça més d'aquesta xarxa en la mesura que li toca; i dos, que l'aparició del Canòdrom d'una vegada per totes faci que aquesta xarxa pugui resultar positiva en el sentit que en el fons el que estem creant entre tots és un gran centre d'art del país, distribuït en deu, quinze, set, és igual, espais al llarg del territori, i que cada un d'ells compleix la seva funció. Una part de les quals és absolutament local, i és la seva feina, i per tant té un paper i una importància en aquest conjunt, i una part de les quals té una projecció nacional o internacional, és igual, en cada moment s'haurà de definir.

La feina que tothom està fent, en el fons, de creació, investigació, difusió, exhibició, etc., són

les paraules màgiques que sempre s'han de posar en qualsevol paper que escriguis. En el fons, aquestes feines no són altra cosa que una revisió constant de l'activitat artística i no són altra cosa que quatre peces d'activitat que s'han d'articular. I em sembla que les paraules aquí són articular, explicitar, posar llum i sobretot crear una xarxa no fixa sinó canviant, multiforme, adequada a cada moment i que sigui absolutament horitzontal.

No dic res més perquè ja fa massa estona que tothom enraona, però em sembla que les coses que volia dir clarament eren aquestes.

Clara Garí: Bé, a mi em toca tancar. Algunes de les coses que s'han dit aquí, les subscriu totalment. Per tant, com fèiem ahir he anat ratllant alguns punts de la meva intervenció. M'identifico especialment amb les coses que ha dit la Rosa, segurament perquè som veïnes i la realitat que vivim és semblant. En tot cas, el que ens diferencia més a nosaltres de tots els que estan aquí, excepte potser als espais que representa el Jordi, és el fet que no formem part d'aquests futurs centres d'art institucionals que s'estan coent o que ja estan cuits o que ja funcionen amb espai o sense.

La Nau Còclea és de titularitat independent i a més a més, que jo sàpiga, fins ara no forma part de cap projecte de conxorxa amb cap institució. En aquest sentit som diferents. No ho hem escollit. Al principi de la història de Còclea ens vam decidir a posar-nos en marxa sense esperar que ens vingués cap institució ni cap entitat. I pel que sigui hem quedat així. O seguim així. No ho hem escollit. Tampoc dic que diríem que no a un altre tipus de manera de funcionar. En tot cas, és així. I també som, a diferència de la majoria de la gent que va parlar ahir i ha parlat avui, i potser només igual que les H., els més antics. Nosaltres ja estàvem aquí abans del MACBA, abans de Santa Mònica, abans del CCCB, abans del Bòlit, abans de La Panera, abans d'Olot, abans de tothom. I aquí seguim.

Ho dic no tant per posar-me una medalla com per donar-li un cop d'esperança al Jordi, en el sentit que quan un decideix fer un pas, esdevé extremament fràgil, i l'extrema fragilitat i l'extrema precarietat ha estat sempre la característica més important del nostre treball. Però hauria de passar un tanc per sobre de la persona per fer desaparèixer el projecte. Perquè no depèn de ningú més. I això, que no és cap honor sinó una realitat, és el que ens ha donat tanta resistència i també tanta flexibilitat.

També el fet que treballar en xarxa, que ara està tan de moda, és el que hem fet des del primer dia; amb tota la gent que està aquí, potser exceptuant Tarragona, hi hem compartit projectes. I no l'any passat o l'anterior, sinó fa deu i quinze anys. I d'alguna manera totes aquestes coses les vèiem passar. Vèiem passar els governs, les associacions, les diferents planificacions,

l'Oda, la Fem Xarxa, nosaltres les vèiem passar. I allà seguim. Potser un dia ens cansarem, però en qualsevol cas la Montserrat Moliner i jo, que en aquest moment dirigim aquest projecte, seguim treballant.

Una cosa de la qual penso que potser encara no ens n'hem adonat i que està bé és que és molt excepcional que estiguem aquí discutint per un equipament nou. Tan excepcional que jo crec que és la segona o la tercera vegada que passa a Catalunya i que això ens ha de fer sentir optimistes. Quan vam estar discutint unes quantes persones convidades per l'Ajuntament de Girona què havia de ser el Bòlit, es va donar aquesta situació i penso que això no només ha fet que el Bòlit hagi començat amb bon peu i sigui un dels projectes que ens mirem tots plegats amb més il·lusió, sinó que també ha servit per començar a deixar ressonar idees més enllà de la realitat de Girona i del Bòlit, perquè el contagi de les idees és molt important.

Ahir, per exemple, el Carles Guerra parlava de modificacions en l'horari, o es parlava de canvis en la manera de treballar, o es parla ara quasi com una moda que es pot tenir un centre d'art sense tenir encara l'edifici. Bé, doncs aquestes coses fa dos anys semblaven impensables. I van néixer precisament en aquesta discussió que vam tenir. Per tant, penso que hi ha molt a aportar, encara que sigui pesat i farragós i de vegades lent, tots aquests dos dies que anem amb el cap ple, però hi ha molt de positiu, no només amb vista al projecte que enfoquem, el Canòdrom, sinó també amb vista a un treball global més general.

Amb vista al Canòdrom, què podem esperar des del territori, des de l'Empordà, des de la Nau Còclea, d'aquest Canòdrom? O que li recomanariem al Canòdrom? Les dues coses van lligades. En primer lloc, l'actitud d'entregar abans que atreure i escoltar abans que seduir. És a dir, que s'assabenti de veritat qui sigui el director (i jo crec que seria molt millor que fos un equip de direcció que un director) de què tenen al voltant. Al voltant, en cercles concèntrics, primer al barri, després a Barcelona però també a tot el territori. Que s'adonin que el que es diu l'interlocutor no és necessàriament l'interlocutor geogràfic. La majoria dels que vivim fora de Barcelona venim a Barcelona cada setmana, i com a mínim la meitat (ara no sé l'estadística) de les activitats que nosaltres organitzem tenen un públic barceloní o tenen un públic gironí. Per tant, deixem-nos d'aquesta cosa geogràfica perquè no vivim així. Vivim anant i venim i, com deia el Jordi, en un moment agafem Ryanair i anem a Londres.

Si hem de pensar en un públic, no pensem només amb allò nostre: "A mi em toca fer aquest tros de feina, perquè a l'altre li toca l'altra...", sinó que ampliem això i pensem en una cosa molt més ampla. A mi també em va fer una mica d'angúnia ahir quan vaig sentir allò que el públic seríem nosaltres, no sé si era en Joan o en Daniel. Però si li donem la volta, el que estem dient és que el públic és l'interlocutor. Això no vol dir que "yo me lo guiso y yo me lo como". Vol dir

que no pots considerar mai més al públic com algú a qui tu li dius alguna cosa, que tu li vens una exposició, que tu li proposes una activitat pedagògica, sinó que la primera cosa que has de fer és considerar-lo com un interlocutor. Com quan prenem unes canyes, que no esperes a veure si calla l'altre i tu li expliques tota la teva vida; això només ho fa la gent que està malalta. Quan et prens unes canyes amb algú estàs esperant també un *feedback*. Aleshores és una conversa el que hem de tenir amb aquest públic. I des d'aquesta idea de conversa sí que no hem de pensar que el públic som nosaltres i que serem quatre gats els que ho farem tot. Si som capaços d'estar a l'escolta, crec que el públic s'eixamplarà.

També, per descomptat, a escala general el que va dir ahir el Jorge: ser node molt més que centre. I en aquest sentit crec que hi ha una funció concreta del ser node, dintre del que és la xarxa de centres d'art contemporani, perquè aquest centre tindrà més pressupost probablement que molts centres de Catalunya. I en tot cas està situat en un lloc on tots anem i venim i, per tant, penso que pot ser un punt d'encontre per a tots nosaltres.

Concretament, hauria de plantejar-se com es posiciona respecte d'altres que ja existeixen, de la xarxa transversal. Què passa amb l'Anella? Estarà o no estarà el Canòdrom a l'Anella? Com dinamitzarà aquestes coses? Com se situarà el Canòdrom respecte de la Xarxaprod? (això ho deixo per la tarda perquè és un altre tema). I com se situarà, com deia el Víctor, respecte a les xarxes que ja existeixen? Perquè, de fet, no es poden inventar les xarxes, no es poden fer químiques de xarxes. Les xarxes ja hi són. Penso que podria ser una bona funció d'aquest Canòdrom ser un punt de trobada per a tots nosaltres.

Per això, ahir quan els arquitectes feien aquella proposta jo veia que no ens podríem reunir enlloc, que no ens podríem trobar amb ningú i que no podríem presentar o fer un *streaming*. I que si féssim un *streaming* des de Nau Còclea mai es podria veure des del Canòdrom perquè no hi hauria ni lloc per a la pantalla, o a aquella marquesina tots atapeïts... M'espantava, perquè penso que és un lloc que ha de ser una mica casa de tots. No li ha de caure el mort al Canòdrom de carregar amb les necessitats de tota la xarxa, però sí que per molts és el nostre punt de parada. I penso que en això s'hi ha de pensar, fins i tot a escala d'espai.

Finalment, jo també m'apunto als optimistes, m'apunto a la humilitat, a acceptar l'error, fins i tot no només pel passat sinó també pel futur, com deia el Daniel ahir, saber que no tot es pot planificar, no tot es pot quadrificar. Oblidar les desgràcies del passat i agafar el bitllet de 500 euros que passa volant i donar-li la millor forma possible sense mirar enrere, mirant d'una manera positiva i cooperant amb les nostres diferències.

O.P.: Molt bé, gràcies. No sé si teniu comentaris a fer entre vosaltres. Si no, faig una mica un

resum de tot el que hi ha hagut, perquè sou molts, des del començament amb l'Oriol fins ara, i potser és difícil recordar tot el torrent d'idees que hi ha hagut. Hi ha alguna qüestió que vulgueu intercanviar entre vosaltres? Algun comentari o aclariment?

No. Doncs, si de cas, jo comento ràpidament algunes coses de les que he anat prenent nota per iniciar el debat.

Per una banda, estem en procés en dues coses. Tant en la xarxa de centres, que és una realitat, es van plantejant inquietuds de com ha de ser i és una cosa no acabada i llarga que porta tota una trajectòria. I també és un procés del Canòdrom, i les dues coses van treballant-se. I s'ha anat parlant tant en un pla com en l'altre. Amb això es van donant pistes, a vegades més amb peticions concretes del que serà la Xarxa o el Canòdrom, a vegades més obertes. En aquest sentit es demana, per exemple, que el Canòdrom sigui hereu d'una trajectòria que ja hi és, com seria el cas que deia l'Oriol amb La Capella. També demana que al marge de tot el que discutim, de les pressions que pot haver-hi, de tots els que estem aquí, tingui un projecte propi i ben definit, com deia el David.

Una cosa comuna és la preocupació per la singularitat, tant per a la Xarxa com per al Canòdrom, que no fem centres clònics sinó que cadascun respecti i tingui en compte el territori de l'entorn o el context on se situa. I aquí hi ha molt de recorregut d'idees i aportacions, com la del Víctor que deia: "No anem a fer projectes sinó que agafem i articulem el que ja hi ha". En certa manera una idea poc física del centre o d'un possible centre d'art, com parlava al voltant de Tarragona, d'articular allò que hi ha, d'explicitar, fer llum. O el que deia la Rosa, suposo també que per la pròpia experiència de no tenir un espai físic, de deslocalitzar, d'aprofitar, de compartir espais. Com es deia, a part del Canòdrom hi ha d'altres espais, hi ha biblioteques, hi ha la fàbrica, etc.

Ha sortit molt el tema del context, de fer projecte a partir d'allà on hi ha un centre d'art. Hi ha algunes més concretes, com ara el paper de Barcelona, el territori de Barcelona i les possibilitats, el potencial que té. En algun cas, el potencial de dir: "El Canòdrom ens pot ajudar a agafar força", com deia la Glòria, a agafar força com a xarxa. Barcelona és en certa manera un aparador, té tot un potencial de projecció internacional, estatal, etc. Tenim els mitjans de comunicació, tenim molta gent que es relaciona aquí. I en aquest sentit es veu, s'entreveu que el Canòdrom té un rol aquí a desenvolupar molt més.

Per ara he apuntat això. Si voleu, a partir d'aquí iniciem el debat. Si vosaltres teniu alguna cosa a comentar d'aquestes idees...

R.P.: Sí, jo volia comentar una cosa. Diferents persones que estem aquí han parlat de la

necessitat de fer una xarxa dinàmica, tots busquem aquests punts d'enclavament entre tots nosaltres, inclòs el Canòdrom. I també ahir es va parlar de l'oportunitat que pot donar el Canòdrom de subvertir la importància de certs departaments. Que no siguin només exposicions, sinó posar la força també en activitats, en intercanvi d'experiències, treball del context, recerca, etc.

Jo el que volia posar sobre la taula és que tot això també costa diners, com les exposicions, es necessita pressupost per desenvolupar tot això. Ahir es va parlar de xifres en relació amb el Canòdrom i es parlava de xifres que triplicuen els pressupostos sobre els quals estem treballant. Jo entenc que Barcelona té una població molt més elevada, té una projecció més gran que altres territoris o centres d'altres territoris. Però si realment es vol fer una xarxa, o es fa una mica d'ecologia i d'equilibri, o no ens trobarem amb una xarxa dinàmica amb la qual puguem treballar amb tot això que se'ns encarrega i que fem amb molt de gust, il·lusió i interès, que és fer recerca, producció, difusió, etc., sinó que el que tindrem serà un centre que podrà ocupar-se de tot això i d'altres que amb prou feines podrem pujar al gronxador quan toqui o quan es pugui. Crec que seria un punt a considerar.

A.C.: El punt a considerar. Una altra cosa, només una nota. Amb aquest exercici que has fet, Oriol, de resumir les aportacions, deixeu-me dir una cosa. No és veritat que la Rosa no tingui un espai. El que no tenim és el nou centre d'art de Girona construït. Però d'alguna manera hi ha un espai on exhibir o fer idees, perquè hi ha alguns llocs de la ciutat que abans eren d'àmbit municipal i que ara s'han posat a disposició de la programació del nou centre d'art. És un detall, només, evidentment ja ho sabem tots, però m'agrada perquè no és que estigui allà fent fum amb l'ordinador. És important tenir-ho en compte.

G.P.: Jo voldria afegir una altra cosa. Quan parles de pressupost, jo no voldria parlar només de pressupost. Jo crec que amb l'Oriol també n'hem parlat molt, d'això. Estem parlant de centres locals i amb una coproducció o una coparticipació, en aquest cas per part de la Generalitat i d'altres recursos que vulguis buscar. Evidentment, com que és una coparticipació, vol dir que si no hi ha una implicació local important no anirem enlloc. Clar que evidentment una cosa comporta l'altra i el pressupost és important. Però si l'ajuntament això ho veu com un projecte que ja tira i que més o menys va fent i que no està malament, doncs allà es quedarà. Però no és només perquè li doni més diners o menys, sinó perquè consideri que per a la seva localitat aquell centre és molt important i vol que tiri endavant. No hauríem de perdre de vista que hi ha aquesta coresponsabilitat i que els mateixos ajuntaments, i Tarragona n'és la prova, ja que el

mateix ajuntament s'ha anat tancant les portes.

J.A.: I no és l'únic.

G.P.: I no és l'únic. No és un problema que a Vic o Tarragona li donin més diners, sinó que és un problema que realment el municipi estigui totalment abocat a tirar endavant un projecte d'aquest ordre. Que això després comporta un pressupost. Evidentment.

R.P.: Potser això sigui un tret distintiu més a Tarragona. Jo sé que a Girona la implicació pel que respecta al Bòlit, des del municipi, des de l'ajuntament... no hi ha cap mena de dubte. Almenys ara que acabem de començar. No sé després de sis anys què passarà.

J.A.: Només una cosa. La voluntat per fer el centre d'art a Tarragona en cap moment (en aquest procés des del 2001) no s'ha posat en entredit. Simplement hi ha hagut algun problema d'espai, com pot ser la Chartreuse. Però diferents governs i diferents regidors sempre hi han apostat. I torna a sortir una paraula que és "apostar" pel Canòdrom. Ahir, en el model de Manchester, aconseguen el finançament per l'àmbit de la loteria. Abans he parlat de la llei de mecenatge, que seria necessària. Però un finançament a través de la loteria no estaria malament, sabent que al Canòdrom s'hi anava a apostar.

Pregunta: Hola. Em dic Francesca Llopis. Diré dues o tres coses. Una és: voldria saber si la xarxa aquesta de centres d'art depèn del Departament de Cultura o del CoNCA, és a dir del Consell de les Arts. I si depèn del Departament, si anirà a parar al Consell de les Arts. Dues: el Canòdrom és un centre d'art on intervenen tant el Departament, com la Generalitat, com l'Ajuntament de Barcelona, per tant suposo que també s'ha de tenir en compte a l'hora de pensar en pressupostos, nodes i tot això, què significa que sigui un consorci de l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat. Que no és el mateix que depenia, com abans Santa Mònica, només de la Generalitat. Per tant, també des del punt de vista dels esforços és diferent, em sembla. Per últim, escoltant les paraules del Jordi Abelló m'ha fet molta gràcia tot el que parlava dels gossos, i ja sé que és agosarat, però penso que el fet de treballar amb el Canòdrom té, com hem vist, per tot el que ell ha dit, molta identitat. Tenim un molt bon punt de sortida per començar a pensar coses que potser facin que el lloc obtingui una identitat estranya dins del món de l'art, on tot és tan abstracte i tan teòric i que, en canvi, hi hagi un fet d'aquest ordre que el pugui fer especial. I l'última cosa: volia agrair a l'Oriol Gual la seva referència al Saló de

Tardor, que va ser una iniciativa que va sortir dels artistes exclusivament, i que va ser per cobrir una necessitat en els anys vuitanta, que evidentment no hi havia cap centre d'art ni jove, ni emergent, ni res, i que era una manera que els artistes vam tenir per poder tenir una visibilitat, i fer-nos conèixer, perquè érem totalment desconeguts i molt joves. I que ara d'alguna manera el que està passant amb el Canòdrom... També crec que una gran part de la iniciativa de defensar el projecte i fer que tiri endavant ha estat també a partir d'una part bastant important dels artistes.

Pregunta: Hola, jo em dic Àngels de la Mota i sóc galerista. Voldria, abans de res, donar-vos el meu reconeixement, perquè trobo que, de vegades, encara que estem molt a prop, no rebeu des de Barcelona un suport de públic del circuit. I us vull donar les gràcies a tots per la vostra feina. Ara estic veient la composició de la taula i veig que hi ha quatre centres de Girona, penso que és una potència en aquests moments. De Lleida n'hi ha un, de Barcelona n'hi ha un, de Tarragona... A mi m'agradaria que ens expliquéssiu, perquè jo no he entès mai el que vol dir la "xarxa" com a usuari o com a espectador, sinó que hi ha iniciatives a les quals ens veiem obligats a anar perquè l'interès és extrem, i d'altres que no sabem ni que existeixen. M'agradaria que poguéssiu explicar, sobretot els de Girona, què vol dir treballar en xarxa, posant aquests últims mesos, un any, per exemple. Què ha volgut dir la xarxa per a vosaltres dintre del vostre treball? I una altra cosa. També volia fer una diferenciació entre els centres que són centres de producció o exhibició i els centres que tenen una col·lecció pròpia. La pregunta és: si podeu, amb els diners que invertiu en produccions, després podeu adquirir les peces per a les col·leccions dels centres? Com a Lleida, imagino que Girona també tindrà previst que hi hagi una col·lecció en el futur museu. Són aquestes dues preguntes. Gràcies.

Pregunta: [La persona que fa la pregunta no s'identifica, però s'identifica la veu d'en Florenci Guntín] La meua intervenció anava una mica en la línia de la pregunta que ha fet la Xesca al principi, que jo diria que tant per la intervenció inicial de l'Oriol Picas com per la intervenció de la Glòria, apuntava que així és. D'una manera o una altra, el Consell de les Arts tindrà un paper, una funció d'ara endavant en la definició o en la planificació o sobretot en l'avaluació dels centres d'art en el territori. Aquest és un aspecte molt important. No sé si sabeu que en un debat parlamentari que es va fer en el Parlament sobre el tema del conflicte del Centre d'Art Santa Mònica, la diputada d'Esquerra Republicana Marina Llansana es va inventar un nou indicador per avaluar la validesa, la utilitat, l'existència dels centres d'art. Va preguntar als diputats d'allà, de la Comissió de Cultura, qui d'ells havia anat a Santa Mònica últimament. I

com que cap d'ells hi havia anat, van deduir que l'operació de canvi i d'orientació del centre d'art era necessària, socialment necessària. Aquest nou indicador d'avaluació dels centres d'art s'hauria de transformar i es transformarà radicalment si qui avalua és el Consell de les Arts. La *peer evaluation* és el sistema inventat i atribuït als consells de les arts; són els nostres propis col·legues qui ens avaluen i això és molt important. De manera que alguns són tan optimistes i tan partidaris de l'aire fresc que ens hi hem deixat la pell per transformar el model d'administració de la cosa pública. I això és una càrrega d'optimisme. Gràcies.

Pregunta: Hola, sóc Montse Roca, de l'Associació d'Artistes Experimentem amb l'Art. Amb el tema de la batalla guanyada hi estem d'acord, però no hem d'oblidar que ha estat per una carambola. A més, perquè hem de tenir present també com està actualment el centre d'art de Vic, com està la situació a Tarragona, i Girona actualment està fent una molt bona feina però fins al 2011 no tenim previst tenir un centre, segons tinc entès. Vull dir que està molt bé, però tinguem en compte que si no hi hagués hagut la carambola que hi ha hagut, estaríem en un mateix procés molt més lent, com ens estem trobant en altres llocs.

D'altra banda, si ho he entès bé, que la xarxa de centres d'art passa a la CoNCA és una molt bona notícia. I hi ha una reflexió que volia fer: no tenir por a una forta injecció cap al Canòdrom, si és el centre d'art de Barcelona, perquè jo entenc que això no anirà en detriment de la resta de centres, com s'ha pogut apuntar ara a la taula. I una pregunta que tinc, que és una pregunta que corre: l'arxiu-dossiers de Santa Mònica que hi ha hagut fins ara, considero personalment que qui l'hauria de recollir és el Canòdrom. No sé si vosaltres hi teniu accés ara per consultar-lo o on anirà a parar, però jo de moment aquests dies que he estat per aquí no he sentit a parlar d'això, no sé si vosaltres em podeu contestar la pregunta, o serà a la tarda a l'última taula que hi ha. Però sí saber on anirà a parar aquest arxiu, i quin ús se'n farà.

O.P.: Alguna intervenció més? Em sembla que el Víctor anava a fer un comentari.

V.S.: Ja queda molt lluny.

O.P.: Ja queda molt lluny. Anem responnent les preguntes que hi ha hagut. La primera he de respondre-la jo. Us he dit abans que la Xarxa està en procés, també el treball que està fent el Departament amb el Consell de les Arts. Sí que hi ha una voluntat clara i em sembla que molts de vosaltres heu estat en el procés de negociació amb el Departament, i de com es gestionarà aquesta xarxa. El Consell hi participarà plenament, el que passa és que ara és difícil de dir, és

una cosa que estem treballant dia a dia, especialment amb la Pilar Parcerisas, amb qui estem treballant dia a dia en això.

El que sí que és lògic, i això és una estructura clàssica dels governs que tenen consell de les arts, és que hi ha uns paràmetres. No oblidem que cal fer política. Al final l'estem devastant tant que sembla que no en tinguem, o que estem creant un cos sense cap. N'hi ha d'haver, però hi ha d'haver uns criteris amplis, clars i a partir d'aquí la funció la tindrà el Consell de les Arts i el treball amb la Xarxa hi serà. No oblidem que això ha de ser-hi i el Departament no pot oblidar aquesta responsabilitat. En el moment d'avaluar, autoavaluar-se, sí que està bé. Però cada vegada crec que l'avaluació i els resultats són fragmentats, i els interessos també, i com més àmplies siguin les diferents mirades, millor, no una mirada única. Perquè cadascú aporta unes inquietuds, unes sensibilitats i uns interessos. I en aquest sentit em sembla lògic que també hi hagi l'avaluació.

Tenim la classe política, que a vegades amb anècdotes n'anem fent una percepció, i no dic només ara sinó de fa molts anys, de com evolucionen les coses. Tenim aquesta mirada reduïda que el polític està tancant els seus interessos, tenim una herència molt concreta que ens pesa, però no oblidem que la institució i el poder polític, i aquí hi estem treballant... En certa manera ens toca defensar la ciutadania i els interessos generals, l'interès públic. I aquí és lògic que també hi hagi una part d'avaluar des d'aquesta mirada. Com ho articularem? No ho sabem. En aquests moments ho estem treballant. I això està en aquest punt.

Respecte al Canòdrom, és un consorci. Serà un consorci, sí. Hi haurà l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i els dos consells, el de Barcelona i el Nacional, i així s'està treballant. I l'altra part, els altres temes.

[Pregunta inaudible]

O.P.: Sí, el que passa és que si han sortit xifres, jo no hi era. Aquí tot això està per fer en un context que és molt difícil d'imaginar a incrementar. No sé si llegiu al diari el que està passant.

Intervenció: [és la veu de Pilar Parcerisas] Potser és el moment de fer una mica de recapitulació, d'història. És a dir, perquè entengueu una mica la situació del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts davant del fet d'aquesta xarxa. Per una banda, recordareu que vam passar de tenir un servei d'arts plàstiques o d'arts visuals que havia actuat totalment d'esquena al territori a una entitat autònoma que va començar a donar els diners als centres d'art que s'havien constituït, La Panera i Can Xalant. Aquesta era l'estructura real. D'aquí es va passar

de donar aquests diners, que es donaven via conveni, subvenció, etc., a donar-los des de la Subdirecció General d'Equipaments Culturals, que és el que porta l'Oriol Picas.

És a dir, que nosaltres hem arribat com a Consell i tot aquest tema no el teníem sobre la taula. És a dir, no teníem res absolutament, però sí que hi ha hagut el fet de reivindicar-ho també des del Consell i d'intentar reordenar quan en el mateix moment ens hem trobat que també la Subdirecció estava treballant en la reordenació d'aquesta xarxa i la possibilitat d'obrir altres nous centres, hem volgut parlar-ho obertament amb el Departament i dir: "Bé, potser que ho parlem, mirem com això es pot arreglar, tinguem el contacte amb tota la gent del país", i, sobretot, jo crec que amb vista a l'avaluació està molt clara.

S'ha de reconèixer l'excel·lència d'alguns municipis, que han tirat endavant d'una forma voluntària uns espais d'art, no només uns centres d'art sinó uns espais amb unes trajectòries, amb una feina molt ben feta durant anys, i això no s'ha reconegut mai. Per tant, estem treballant perquè aquesta excel·lència es pugui reconèixer d'una manera natural i que tots aquests municipis, espais i centres no hagin d'anar a caçar aquestes subvencions que surten el mes de febrer/març, que els diners arriben al juliol/setembre, i que no saben per on han de tirar. És a dir, estabilitzar, en la mesura del possible, les programacions municipals. Perquè si no hi ha estabilitat, tampoc té gaire sentit tenir col·leccions, tampoc té gaire sentit altres coses.

És a dir, aquesta avaluació que es demana és evident, no cal ni fer-la. És claríssim tot el que s'ha estat fent en aquests municipis. També és cert el que ha dit la Glòria, que veritablement si els municipis no participen i no són conscients de la necessitat d'apostar per aquest tipus de programacions o per aquest tipus d'espais, la cosa costa molt de lligar. I precisament els casos de Tarragona i de Vic, en aquest moment tenen també una mica aquest problema.

Quant al que s'ha dit aquí dels arxius-dossiers del Santa Mònica, la veritat és que no ho sabem. Jo fa quatre anys que no trepitjo les oficines de Santa Mònica, i serà qüestió de fer la pregunta, no crec que s'hagi perdut res, i que si d'alguna manera això ho ha d'heretar el...(Arts Santa Mònica). En fi, no crec que això sigui cap problema. Per tant, la xarxa aquesta s'està treballant a escala documental per tal de regular-la i perquè tothom, tots aquests municipis, llocs, etc., puguin tenir un accés a les ajudes d'una manera molt més regular, molt més estable, via convenis o una altra via que sigui molt més fructífera. Això és amb el que s'està treballant.

O.P.: Molt bé. No sé si algú de vosaltres pot respondre la pregunta que feia l'Àngels de la Mota. Deia: "Com es concreten aquestes relacions amb la xarxa? Què és el que esteu fent?". Qui s'atreveix?

C.G.: Sí, això és molt pragmàtic. Ve una mica d'una tradició d'haver començat tots amb molt pocs recursos, tant els que estan sota un paraigua institucional com els que no, d'haver col·laborat sempre els uns amb els altres, primer des de coses tan simples com prestar-nos equips o com treballar en projectes comuns. Recordo que quan la Nau Còclea va canviar de seu, va estar tancada quasi dos anys. Va fer algunes exposicions al Museu de l'Empordà, hem fet projectes en comú d'una manera molt natural, molt pragmàtica.

També és veritat que l'estructura geogràfica de les comarques de Girona ja és molt "xarxaire", en el sentit que molts de nosaltres som poblacions molt petites que per si mateixes no tenen tots els serveis i molts de nosaltres tenim costum d'anar a un lloc a la piscina, a un altre al cineclub, a un altre a la platja, a un altre a classe de ioga, o el que sigui. És a dir, que la gent circula molt. Les comunicacions no són tot el que caldria esperar, i menys les públiques, el transport públic, però tot i això hi ha aquest esperit. Vull dir que les iniciatives hi són, algunes són molt micro, molt petites, però després el que hem fet és treure avantatge de la necessitat compartint tot aquest esforç.

Actualment, a tall d'exemple, perquè segur que n'hi ha moltes més, tres associacions de les comarques de Girona (que són Telenoika, el festival Vad de Girona i nosaltres) ens hem unit, hem creat una associació nova per tal de fer a Celrà un laboratori, un *media lab*, un laboratori audiovisual que ens permeti a tots produir creació audiovisual sense tota aquesta problemàtica d'estar-se sempre equipant i re-equipant amb coses costoses i també poder compartir coneixements, etc.

I això us ho podria dir la meua companya, la Montserrat Moliner, els problemes tàctics i burocràtics que estem tenint pel fet d'haver pres aquesta decisió i de crear una associació nova, perquè si ho fèiem amb titularitat pròpia perdíem les nostres pròpies subvencions, perquè cada any... Nosaltres som d'aquests, com deia ella [el ponent s'adreça a la Pilar Parcerisas], que ens presentem cada any perquè ens donin la subvenció, perquè de fet som minoria, si no creàvem una entitat nova havíem de finançar això amb els diners dels programes que ja tenim. Per tant, havíem de renunciar a la nostra programació. Ara els problemes tècnics que estem tenint pel fet d'haver creat una associació nova són infinits.

Una cosa que seria maca, ja que aquí estem demanant de tots els colors i de tots els aspectes, seria en un futur com simplifiquem aquestes ajudes, com les fem realment eficaces. Quan n'has vist passar tantes, hi ha coses que és l'enèsima vegada que les discuteixes. Com podem fer que d'aquests diners que rebem, molts o pocs, com a mínim no se'n gastin la meitat a haver-los de demanar o a haver-los de tornar a demanar o a ajornar programacions perquè no saps si els tindràs, o a haver de crear associacions d'associacions d'associacions. Perquè us diré una

cosa. Si en comptes de fer tot el que fem per poder produir creació, ho haguéssim fet per la picaresca, la màfia que tindriem seria infinita, perquè aquí hi ha moltes associacions, però n'hi podria haver quaranta més, i de tot arreu podríem anar *pillant* alguna cosa. Realment és una situació molt surrealista, i els anys l'han anat fent més surrealista encara. I el treball en xarxa cada vegada està més distant d'aquest sistema que tenim de rebre els diners. Ja era ineficaç, però ara quan volem treballar junts ja es torna absolutament delirant. Perquè donar a molts, i aquesta tarda en la taula en la qual parlaran la Xarxaprod encara sortirà un altre cop, el fet de donar a molta gent que vol estar junta, que hauria de ser un valor afegit, es converteix en un camí de... en una gimcana, vaja.

D.S.: Al voltant del que demanava sobre la regió de Girona, m'ha fet pensar en una altra cosa que fa estona que volia comentar. Estem aquí parlant d'estructures importants, i a mi em fa la impressió que la distància que hi ha entre el que seria el treball de base fins a arribar a aquestes grans estructures crec que no està excessivament ben cobert. És a dir, crec que encara ens falten més espais intermedis, i espais que siguin infinitament més flexibles que no pas les grans institucions, que van amb un ritme de treball molt diferenciat. Això és una cosa que per mi sí que seria enriquir i enfortir l'ecosistema.

I a Girona què passa? Doncs aquí tens quatre casos absolutament diferents entre ells; són complementaris i en cap cas ens fem nosa amb el Bòlit de cap de les maneres. Em fa patir una mica el que està passant en altres llocs, que potser aquests grans centres estan fent tal gran feina, com pot ser el cas de La Panera, que sense voler a la resta no hi ha iniciativa. D'una manera o una altra, la societat civil ja dóna per bo que s'està fent una feina ben feta i per tant ho desatén. És a dir, tornem al principi. El que penso que ens falta és una sèrie d'espais que també han d'ajudar a nodrir aquests grans centres. I per què a Girona n'hi ha més o no? No ho sé. De fet, ens conviden a aquests llocs perquè creuen que som macos i estem lluny, i no se n'assabenten gaire del que fem. Bé [el ponent s'adreça a la persona del públic que ha fet la pregunta], no és el teu cas, que ja hi has vingut.

R.P.: Bé, referent a la situació de Girona, lògicament una de les responsabilitats que té el Bòlit justament és treballar en xarxa amb el context, com dèiem abans, i amb el territori. En aquest sentit, no m'hi he d'esforçar gaire, al revés. Tinc més idees i iniciatives per fer coses amb tota la varietat d'iniciatives que hi ha en territori gironí que mitjans per poder-ho fer. Això és una llàstima. En aquest sentit, em falten mans. Tinc un equip de dues persones i fer la programació pròpia del Bòlit i a més poder fer moltes coses que ens agradaria fer amb altres iniciatives del

territori a vegades és certament complicat. Ja no tant pels recursos econòmics sinó en relació amb els recursos humans que cal dedicar-hi.

No obstant això, fins ara en el camí que portem sí que hem activat diferents maneres de treballar en aquest territori, des de la més prosaica però molt necessària, com pot ser poder-nos deixar equipaments, que per nosaltres és vital, per exemple la vídeo-instal·lació que tenim ara amb en Toni Serra és possible gràcies a tres projectors que ens ha deixat aquesta senyora d'aquí al costat [el ponent s'adreça a l'Anna Capella]; si no, no la podríem tenir. I d'altres vegades, com comentava abans, poden ser col·laboracions en relació amb el procés de creació, els projectes en procés. Per exemple, un d'aquests exemples pot ser l'exposició *Recursos propis* que vam fer. Per exemple, hi havia un projecte que implicava tot el mercat d'intercanvi amb Platoniq, i per exemple la Nau Còclea ens va fer d'altaveu en tota la zona de l'Empordà, buscant savis locals d'aquells llocs, implicant-los i portant-los a Girona.

Treballar amb el context a vegades no és només treballar amb iniciatives d'art contemporani, sinó treballar en un projecte específic, com per exemple a les biblioteques de Girona. O ara tota l'exposició que tenim és en relació amb la coincidència amb el Festival de Músiques Religioses i del Món de Girona. La propera producció que farem és una coproducció amb Temporada Alta. Anem buscant, amb diferents maneres i situacions, no només amb la producció d'exposicions, aquesta manera d'anar implicant. A vegades és deixar l'espai, o implicar altres iniciatives. Per exemple, ara succeirà amb el Festival Vad. El Niu es convertirà en el seu *meeting point* i oficina i també exposarem el premi Vad d'aquest any. O si, per exemple, l'IGAC necessita un espai des d'on fer una presentació, som nosaltres que els fem d'altaveu i els podem acollir. Bé, jo penso que hi hauria moltes més possibilitats de treballar amb aquest context, i més amb un context tan ric com és el de Girona. Per exemple, amb el David tenim molts punts de coincidència d'interessos i afinitats. De moment, el que fem és posar-los en comú i encara no hem trobat la manera de poder treballar plegats, però segurament en un futur ho aconseguirem.

Contesto les preguntes que per al·lusió crec que anaven cap aquí. La Muntsa ha parlat de carambola. Jo no sé quina és la carambola que ha fet possible el Bòlit.

[Comentari inaudible]

R.P.: Ah, molt bé, no sé. I comentar també que en el cas també del Bòlit, i crec que La Panera també, les aportacions econòmiques són 50% Generalitat de Catalunya i 50% l'Ajuntament de Girona.

Pregunta: Dos temas que quería apuntar. Uno es que parece que estamos llevando el debate hacia otro debate, que me parece también muy interesante y que en algún momento tendremos que hacer. Yo creo que esta situación que se está dando...

[Canvi de disc durant l'enregistrament. Falta fragment breu]

A.C.: Tenim el pressupost que tenim i espavila't amb el que tens. Però llavors no li donis deu mil funcions si no ho pots resoldre o no poses equip humà per dur a terme aquestes coses. Això ja podia venir d'entrada, que no sigui un problema que hagi d'acabar resolent qui porti l'equip directiu.

Pregunta: [La persona que fa la pregunta no diu el seu nom, però s'identifica la veu d'en Ramon Parramon] Tal com s'està configurant aquesta xarxa de centres d'art, la relació és amb la Generalitat i un ajuntament. Jo crec que també s'ha posat aquí sobre la taula que alguns d'aquests processos s'estan prorrogant precisament potser perquè l'ajuntament no està prou disposat o no sé quines són les raons. En quina mesura veuríeu que això pot dificultar a consolidar? És a dir, aquesta relació que ha de ser 50% Generalitat - 50% Ajuntament, quan estem parlant de centres que a Lleida abasten tot un ampli territori, és a dir, no depenen només de la voluntat de certs ajuntaments o crec que no haurien de dependre'n, quan aquests ajuntaments són petits o el polític que toca en aquest moment no ho veu prioritari. Hi ha alguna altra fórmula? Veieu que això potser sigui un problema a l'hora de consolidar aquesta xarxa?

A.C.: És evident que s'hauria d'equilibrar, perquè la distribució del territori no és equitativa amb els recursos dels municipis i, en canvi, la possible excel·lència o no o el que hi pugui haver en el teixit. Si anem sempre al 50%, llavors poden passar coses a vegades no del tot satisfactòries, com haver de desmuntar segons quines coses per poder-ne fer unes altres. Evidentment, no en tots els casos, la proposta del 50% és realment funcional. Ara bé, no sé si és el cas de Barcelona.

V.S.: Jo volia dir més o menys el que deies tu, Anna, el 50% en alguns municipis pot funcionar. En el cas, per exemple, de Vic, que no és ni capital de res, és evident que si el centre vol tenir una projecció com a mínim nacional, l'Ajuntament de Vic és petit, no pot cobrir tot això. I caldria establir alguns factors de correcció en aquest 50% dependent justament de les capacitats del

pressupost municipal global. D'altra banda, és evident que sí, que en alguns casos hi ha i hi haurà sempre dificultats depenent de si el govern municipal no està en la línia de la política general de la Generalitat. En àmbits com Hisenda, com Planificació Territorial, com Foment, com Carreteres, etc., des de la Generalitat s'exerceix pressió sobre els ajuntaments perquè facin això o allò d'aquesta o d'aquella manera. En aquest àmbit de les arts visuals o la cultura, pràcticament no s'ha fet mai, i em sembla que seria hora de començar a fer-ho.

Per altra banda, el tema de la xarxa i de què fa el Canòdrom aquí al mig, em sembla que la xarxa és dues coses diferents. Hi ha una xarxa que és més o menys rígida d'estructura, que és la dels centres, la seva capacitat, la seva importància, el seu paper, la seva finalitat, la seva funció. I després hi ha el més important, que és la xarxa canviant que hi ha per projectes. I el Canòdrom, com a element d'aquesta xarxa, en alguns casos ha de participar en més o menys grau, en un 1% o en un 70% o en el que sigui, en una altra xarxa que està muntada per a aquell projecte amb quatre o cinc centres més del territori. En aquests casos, em sembla que cada vegada el paper del Canòdrom ha d'anar canviant en aquesta idea de la xarxa muntada a partir de projectes, que és el més important i el més interessant de la feina que a partir d'ara s'ha d'anar fent.

Pregunta: Volia preguntar, sostenint la pregunta del Daniel. Som aquí perquè es crea el Canòdrom i perquè, a més, crec que es farà un concurs públic per trobar la direcció del Canòdrom. M'imagino que la pregunta que feia el Daniel, una mica més concreta, era: ja que es farà un concurs, quines serien les coses interessants o que haurien de ser importants que es posin en la redacció d'aquest concurs? Perquè s'ha de redactar, aquest concurs. Estem aquí pensant en el Canòdrom, però també és molt important aquest concurs, que és el que en realitat farà possible que tot això es faci. I l'altra pregunta, seguint amb aquest tema del pressupost del 50%, jo veig que Barcelona tindrà aquest Canòdrom i que imagino que no arribarà mai a haver-hi una situació de tipus: "Els artistes de Barcelona són els que tenen...". Per exemple, en algunes convocatòries en els espais fora de Barcelona sí que passa. És a dir, es concreta en el fet que artistes locals tenen accés a participar en el concurs. És una cosa que m'està passejant com una mosca, i ho havia de dir.

Pregunta: Només era una petita mosca que em corre de fa bastant de temps, mosques o escarabats. Estem parlant dels arxius-dossiers, estem parlant de l'arquitectura del centre, de pressupostos... No estem obtenint cap tipus de resposta. I estem parlant de xarxa, de xarxes, i ens estem omplint la boca amb tot això, però trobem a faltar una cosa molt important, també

des del punt de vista simbòlic i conceptual. Estem parlant de centres d'art, centres de producció, museus, etc., però l'Arts Santa Mònica, el nou centre d'art, quin paper hi té en tot això? On estan aquí asseguts? Com és que no estan convidats, ni parlen? Tenen alguna cosa a dir? Quan és el centre que té un pressupost molt més elevat, que s'ha triplicat, on són ells? No tenen res a dir, o què passa? O és que no fan falta?

A.C.: Juguen en una altra lliga, realment.

P.: Sé que no obtindrè respostes, però si us plau, que algú parli, és una cosa lògica.

Pregunta: Sobre pressupost, és molt senzill. En el millor any de Santa Mònica, jo crec que el 2006-2007, el pressupost va ser de 800.000 euros per programar, en el millor any.

A.C.: Però que vol dir per programar? Per programar i mantenir el personal?

P.: No.

R.P.: Per activitat només?

P.: Per activitat. 800.000 euros el millor dels anys. Si algú recorda una xifra més alta, que la digui.

G.P.: Un milió. Un milió el primer any i després va baixar a 750.000.

P.: Un milió dos-cents, el senyor d'allà... Un milió per programar. Però resulta que el personal, l'equip que tenia era Capítol... Oriol? 1?

O.P.: Capítol 1. Molt bé.

P.: És a dir, qui pagava els sous del personal, incloent el del Ferran Barenblit, era el Departament de Cultura. I l'edifici, manteniment i tot això, que és un acord amb el Bisbat, cost zero i un lloguer simbòlic. Què volem a partir d'ara? Com a mínim això. És a dir, el que es gastava el Departament de Cultura per fer possible l'equip, per pagar les nòmines de l'equip, pel manteniment, pels claus que feien falta, pels endolls que s'espatllaven i, potser, per

programar. Com a mínim això. Si la comunitat artística d'on sigui, sigui del Maresme, de Puigdengoles o de Ribes de Freser, accepta menys d'això, estarem perdent. I hem d'estar tots vigilant perquè els pressupostos siguin el més alts possibles a tot arreu. Per tant, el Canòdrom, el personal del qual no serà pas de Capítol 1, el Canòdrom haurà de tenir un pressupost per fer el seu equip i pagar-lo, m'equivoco o no, Oriol?

O.P.: I serà Capítol 1 del Consorci.

P.: Fantàstic. Capítol 1 del Consorci. Fantàstic. Però, a més a més, per programar com a mínim un milió. O com deia l'altre dia el Jorge Luis Marzo, amb tota la raó, com a mínim els 2.200.000 d'Arts Santa Mònica. A la resta del territori, feu pressupostos i us donarem suport i reclamarem a les institucions que siguin viables.

R.P.: Això vol dir que hem de multiplicar per cinc.

P.: Bé, que cadascú calculi les seves dimensions.

R.P.: Això sí que és optimisme.

P.: [S'identifica de nou la veu de Florenci Guntín] Sí, efectivament. Sobretot, perquè s'ha tancat Metrònom, perquè s'ha tancat Sala Montcada, l'Espai 13 va a la deriva. És a dir, el teixit productiu expositiu de Barcelona s'està deteriorant i s'ha deteriorat en els últims anys de manera fulminant. Per tant, hem d'estar molt atents. I un pressupost mínim de 2.200.000 euros. A més a més, la nostra mirada sempre ha estat atenta a la resta del territori de Catalunya, i passem amunt i avall, i sovint a les declaracions públiques que es fan o estudis que es presenten, es parla de territori, no es parla només de Barcelona. Però en aquests moments la situació a Barcelona és extremadament preocupant, perquè s'ha deteriorat molt. Per tant, a què aspirem? Com a mínim a restablir aquella capacitat que teníem només amb Santa Mònica, però el "desaguisado" de Metrònom, de Sala Montcada, de l'Espai 13 ja no ens el treu ningú. Per tant, com a mínim això. I solidaritat amb la resta i posarem colze amb colze per aconseguir els millors pressupostos arreu de Catalunya. Hi ha un PEC.Cat, hi ha un pla de xarxes, d'equipaments a tot el territori. Fantàstic. Però no és només equipaments, és també pressupost perquè després funcionin. Hem d'estar tots atents a això. I algunes línies positives s'estan

encetant. I que el Consell de les Arts finalment intervingui també en aquest procés és una molt bona notícia.

O.P.: Molt bé, més comentaris.

Pregunta: Hola. Una cosa que volia dir. Que consti que no ho vull dir com a crítica. He sentit totes les converses d'ara, i les converses d'ahir a la tarda. Aquí em sembla que s'està parlant a una escala molt institucional, sobretot avui és el tema de xarxa, ahir em va semblar que dominava el tema de la pedagogia, i el que no sento és el tema artístic. Sobretot ho miro des d'un punt de vista del públic, no com a professional, que jo sóc una professional molt tangencial. Estic sentint parlar de tots aquests centres o galeries dels quals normalment ni me n'assabento. Si no estic al *mailing* de cada institució, ni me n'assabento, del que fan. Per exemple, se m'acut que jo he viscut molts anys a Anglaterra i hi ha uns pòsters plegables que tenen la programació de totes les galeries, no de Londres sinó de tot el país. Bé, no totes, però aquelles on un normalment va a veure les exposicions. Si jo agafo un tren, o un Ryanair, com deia el Jordi, per anar a Londres, és perquè vull anar a veure una exposició. Jo no puc pensar com a públic en temps de xarxa, i anar a veure tot el que s'està fent simplement perquè s'està fent a Catalunya o on sigui. Potser agafo un tren i me'n vaig a León, però perquè hi ha una exposició en concret que m'interessa. I del que no sento parlar és de la importància de fer exposicions contundents, controvertides, que facin que no només el Jordi se'n vagi de Reus a Londres, sinó que els de Londres agafin Ryanair cap a l'altre costat. Ja sé que potser no aniran a un centre molt, molt petit, però potser sí. Hi ha molta gent que va a veure exposicions, no sé, a un poble d'Anglaterra o d'Alemanya. Ahir també sentia a parlar molt de pedagogia. Em semblava que el que s'estava fent era més a escala que un centre d'art sigui gairebé com una universitat, i he sentit a parlar molt poc d'exposicions, d'artistes i de política artística. El trobo un discurs molt institucional i molt polític.

O.P.: Molt bé. Són gairebé dos quarts de tres. El David vol respondre. I si no hi ha cap paraula, tancaríem amb el David.

D.S.: Quina responsabilitat. Respondre bàsicament dues coses. Una, el que comentava el Ramon Parramon. Jo sí que sóc absolutament partidari d'una coresponsabilitat entre les diverses administracions. Per una raó molt bàsica: perquè als que portem temps batallant amb els polítics que tenim a la vora ens ha costat molt fer pedagogia i ens costa molt que acabin

entenent certes coses. Els seria molt fàcil desestimar la possibilitat de posar-hi recursos i esperar que altres administracions ho fessin. Per tant, jo penso que des de cada lloc hi ha d'haver necessàriament una voluntat. I si els polítics no la tenen, se'ls ha d'apretar i se'ls ha d'ensenyar el màxim perquè això sigui així. Em sap greu en aquest cas contradir una mica l'amic Sunyol, però jo penso que és fonamental.

V.S.: No em contradiu pas.

D.S.: Molt bé, ens acabem de discutir després. Per contestar el que demana insistentment el Dani, tot i que jo des del principi ja he comentat que em semblaria fonamental que qui redactés el projecte d'aquest centre tingués present el que s'ha dit aquí però fins a cert punt, perquè és impossible atendre totes les demandes, el que sí que veig són dues o tres coses bàsiques. Que des d'aquí es vegi el territori però que se'ns vegi no d'una manera sucursalista, que no es pensin: "Bé, nosaltres aquí farem una cosa molt maca i els l'enviarem allà", o coses d'aquesta mena que passen sovint.

Una altra cosa, que és evident i molt fàcil, és que tal com demanava aquesta senyora, potser no s'assabenta de coses i és molt fàcil des d'un centre d'aquests ampliar el ressò de les coses que s'estan fent en el territori.

I per últim, una altra cosa que s'ha apuntat aquí, que no tenim resolt enlloc ni bé ni malament, és la idea que per exemple molts d'aquests llocs fem un esforç important, fins al punt que s'acaben produint coses que d'altra manera no serien possibles i acaba passant que si tenen algun circuit, acaba sent el circuit de galeries. I en canvi jo penso que no hi ha ningú que estigui liderant això que estàvem comentant fa poc, que és la idea que s'estan produint moltes coses però no s'està creant col·lecció. Això és un problema que ara mateix anem dient, anem constatant, però d'aquí cinc o sis anys serà un problema molt greu quan vulguem fer coses respecte d'un cert temps enrere. Doncs bé, si volies un parell o tres de coses concretes, jo de moment apunto aquestes.

G.P.: Ja fa cinc anys que ho diem, això, no?

D.S.: Exacte, d'això del col·leccionisme fa molt i molt de temps que n'estem parlant.

A.C.: Som històrics en les taules d'aquest tema, també.

O.P.: Si us sembla, tanquem aquí. Hi ha molts temes que han quedat a l'aire. Ja ve tot un any de procés de treball amb el Consell de les Arts. Estic segur que us aniran informant, sobretot a les associacions professionals. Gràcies per haver-hi assistit.

TRANSCRIPCIÓ: JAUME MUÑOZ
CORRECCIÓ: FRANCESC GIL LLUCH